

VASÁR NAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

V. Báthory-utca 24. szám.

Telefon: 155-62.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetést díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Részlet-
gazdasági előadások” című füzetekkel együtt:
Egész évre 4, ½ évre 2, ¼ évre 1 P.

Budapest, 1936.

XVII. évfolyam, 1. szám.

Január hc 5.

Gondolatok ujév napján

Irtja: **MAYER JÁNOS ny. földművelésügyi miniszter,**
a „Falú” Magyar Gazda- és Földművelésügyi Szövetség elnöke

Ismét egy esztendő tünt el a mult homályába s küszöbén állunk az új évnél, amitől mindenképpen valóban újat, jobbat s örvedesebb dolgokat vár. A jelen és a jövő mindig a multon épül fel. Az a kérdés tehát, hogy a mult, főleg a közelmult eseményei elég szilárd állapot nyújtanak-e egy jobb jövőhöz? Ha igen, akkor bizó hittel és reménységgel telve lépjük át az új esztendő küszöbét még abban az esetben is, ha előre látjuk az újabb nehéz munka, az el nem kerülhető szenvedések árnyékát.

Akár egyéni, akár társadalmi, akár politikai szempontból vizsgálva az elmúlt esztendőt, meg kell állapítanom, hogy azt korántsem sorozhatjuk a meddő évek közé. Az 1935. év küszöbét azzal a tudattal léptük át, hogy Magyarország mai kálváriás helyzetéből csakis polgárainak szívós, vállvetett munkája tudja kedvezőbb anyagi és erkölcsi helyzetbe juttatni. Ennek a tudatnak a lelkek mélyén való megrögzítése szabott irányt a társadalmi tevékenységnek, különösen pedig — ami bennünket leginkább érdekel — a gazdatársadalmi munkának.

Az 1935. esztendő gazdatársadalmi szempontból úgy érzem, mintha az új életre ébredésnek a korszaka lett volna. Azok a szervezetek, amelyek legfőbb hivatása a szántó-vető nép anyagi és erkölcsi érdekeinek védelme — így a „Falú” Magyar Gazda és Földművelésügyi Szövetség is — egymásután következő nagy gyűléseken, hely-

szini értekezleteken vitatták meg a falvak életének nem csekély számú aktuális problémáit és az eszmecserek leszűrt igazságait megfelelő formában juttatták az illetékes tényezők tudomására. A Falu-Gazdaszövetség által rendezett budapesti és országrészi értekezleteken sorra kerültek a

termelés és értékesítés megjavításának a kérdései, a munkanélküliség kiküszöbölésére szolgáló javaslatok, a közegészségügy és közigazgatás a falusi nép érdekeinek megfelelő, helyes irányban való kiépítésének ügye. A velünk rokontörekvésű szervezetekkel karöltve alkalmat adtunk a mult év-

Boldogabb, szerencsésebb újévet!

ben is a műveltebb ifjuságnak, hogy a falumentő munkára ki- képezhesse magát.

Hogy céljainkat az érdekelt fa- lusi lakosság kellően átérzte és magáévá tette, annak élénk tanul- sága gyűléseink, értekezleteink s előadásaink folyton növekvő látog- gatottsága s az a mozgalmassnak mondható élet, ami Szövetségünk falai közt szinte nap-nap után le- zajlik. Azokat, akik bizalommal keresnek fel, sohasem bocsátjuk el üres kézzel, meghallgatás nél- küül. Be vagyunk rá rendezkedve, hogy szóban és írásban a legmeg- felelőbb gyakorlati szaktanácsok- kal lássuk el azokat, akik biznak törekvéseinkben s azokat a hoz- zánk való ragaszkodás látható ki- mutatásával maguk is iparkodnak előbbre vinni.

Ha már most a politikai esemé- nyekre is vetek egy futó vissza- pillantást, szintén úgy látom, hogy sem a múlt, sem a jelen, sem a jövő miatt nincsen okunk kesere- gni. Megengedem, hogy egyesek- ket érhetett politikai csalódás, de általánosságban nyugodt lélekkel megállapíthatjuk, hogy a politikai életből szintén kiküszöbölődött a meddőség. A kormány és a tör- vényhozás az alkotó munka széles országújtára tért át. Az elmúlt év- ben sikerült a falvak népére igaz- zán becses néhány törvényalkotást tető alá hozni és egész sereg új törvényjavaslat készen várja a törvényhozás tényezőinek a hozzá- járulását, hogy aztán a gyakorlati életbe áthozva, segítsen a magyar nép jobb jövődjét megvalósí- tani.

A gazdaadósságok kérdése bizo- nyos mértékig nyugvóponttra ju- tott, a termelés átszervezése fo- lyamatban van, az értékesítési vi- szonyok javítása céljából szintén törvényes intézkedések történtek; megalkottuk a bortörvényt, rövi- desen sor kerül a helyközségi tör- vény újabb reformjára, a szesz- kérdés rendezésére. Megoldást nyer a földbirtokpolitika minden függő kérdése is, a hitbizományi reformra vonatkozó törvényjavas- latot már tárgyalja a képviselőház és betérjesztésre vár a telepítési törvényjavaslat is.

Ezekből a letagadhatatlan té- nyekből tehát csak elfogultsággal lehetne megállapítani azt, hogy a magyar közélet holtpontra jutott volna, vagy pedig sülyedőben van. Ellenkezőleg, meg kell látnunk a magyar közéletnek a felfelé való

törekvését minden vonatkozásban, de meg kell látnunk azt is, hogy ma már a falvak népét is nap-nap után minden tényező fokozottabb mértékben akarja kiemelni elha- gyatottságából s az a korszak, ami- kor a faluval és a falunak száz ba- jával jóformán csak a nemzet egy- ket kiválasztottja törődött, az 1935. év lezártaival teljesen meg- szűnt.

Ámde a fentieket nem azért ál- lapitom meg, mert teljesen kielégi- tőnek látom a helyzetet és rózsás- nak a jövőt. Ismerem jól azt a küzdelemteljes életet, amellyel a falvak népének ma meg kell bir- kóznia. A közterhek rendkívüli su- lya, azok az istencsapások és elemi károk, amelyek az agrártermelést az elmúlt évben sujtották, sokszor elviselhetetlenné tették a helyze- tet. Ugy gazdaközönségünk, de kü- lönösen a mezőgazdasági munkás- ság elképzelhetetlenül súlyos vi- szonyok közé került, amit azután a demagógia sokszor arra használt fel, hogy a nyugtalanságot nö- velje és tévútra vezessék a mi jó- zán magyar népünket. Az a külön- leges helyzet azonban, amelyben az ellenségek által körülvevett marok- nyi magyar nép él, sokszorosán kötelességünkkel teszi, hogy józan- ságunkat ne veszítsük el és a ba- jokból kivezető utat ne a testvér- harcban, az egyenetlenségben, ha- nem a magyarság összefogásában keressük.

Éppen ezért azt szeretném, hogy magyar népünk, — amelynek ugy- látszik a jó Isten örök harcot és küzdelmet szánt — a mai legnehe- zebb időkben se veszítse el az ön- magába és a jobb magyar jövőbe vetett hitét, hanem törekedjék a vezetőit és szószólóit úgy megvá- lasztani, hogy azok önzetlenül, tiszta lélekkel és tiszta kézzel, be- csülettel munkálják a magyar jó- vót és szolgálják a magyar nép ér- dekeit, amely esetben minden idő- ben és minden megpróbáltatás kö- zött is a nemzeti egység megte- remtésével meg fogjuk találni a módját, hogy a megpróbáltatáso- kon átjutva, elérjük a szebb és jobb magyar jövőt.

A kétségbeesés helyett tehát erős akarat és bizalom kell a jobb magyar jövő iránt s ezt Isten se- gítségével s becsületes magyar összefogással el is fogjuk érni. Ak- kor lesz reánk nézve — amit ma is igaz magyar szívvel és testvérí szeretettel kívánok — igazán bol- dog az új esztendő!

BELPOLITIKA

A képviselőház üléseit január hó 21-ig elnapolták, szünetelnek a felső- ház ülései is. Ez a körülmény azon- ban nem jelenti azt, hogy egyáltalán megszűnt a belpolitikai élet. A kép- viselők a parlamenti szünetet hasz- nálják fel arra, hogy választóiknak beszámolóbeszédüket tartsanak, is- mertessék és bírálatot mondjanak a politikai helyzetről. Van ezek közt a beszámoló köz olyan is, ami vissz- hangot kelt országszerte, de a leg- többje — a helyi vonatkozásu dolgok- kat leszámítva — általánosan ismert tényeket melegít fel, a képviselői pártállásának megfelelő mártásban.

A képviselői beszámolóbeszédéknél sokkal jelentősebb eseményei a poli- tikai életnek a *kormány tagjainak karácsonyi politikai nyilatkozatai*. Ezek a nyilatkozatok az idén sem maradtak el. Valamennyi közül ter- mézetesen leginkább érdekel ben- nünket Gömbös Gyula miniszter- elnöké, aki a karácsony ünnepét használta fel arra, hogy a kormány és a törvényhozás végzet munkájá- ról s jövő terveiről részletesen tájé- koztassa nem csupán Magyarország, de a külföld közvéleményét is.

A miniszterelnök nyilatkozatában mindenekelőtt önértzetesen állapítja meg, hogy a kormány nemcsak pro- gramot hirdet, de azt *tervszerűen meg is valósítja*. Évtizedek, sőt szá- zadok óta vajdó kérdéseket sikerült megoldania. Rámutat különösen a *gazdaadósságok rendezésére*, a *hit- bizományi reformra* s más megoldott birtokpolitikai kérdésekre, a *telepi- tésre*, stb. Megvalósítják az *Alföld fá- sításának és öntözésének a kérdését* és az ifjuságnak kereső pályákon való elhelyezkedését is. Ami pedig a kül- politikát illeti, Magyarország teljes ösztönzéssel az emberiség békéjét szolgálja, ezért külpolitikai tekinté- lye az utóbbi évek alatt megnöveke- dett. Ezt a körülményt nagymérték- ben elősegítette az is, hogy Európa egyetlen egy országában sincs vi- szonylag olyan belső rend és nyuga- lom, mint nálunk. A külföld irántunk visszatérő bizalmának egyébként lát- ható jele a kivitelnünk, főleg a mező- gazdasági termékek kivitelenek ál- landó fokozatos emelkedése.

A szakminiszterek nyilatkozatai közül igen érdekes a *Darányi Kál- mán földmivélsügyi miniszteré*, aki bejelentette, hogy a *mezőgazdasági szakismeretek terjesztését* a széles néprétegek körében törvényileg sza- bályozzák és könnyítik meg. *Borne- misza Géza* iparügyi miniszter nyilat- kozatában az új ipartörvény mielőbbi betérjesztését helyezte kilátásba. *Lázár Andor* igazságügyminiszter vi- szont oly törvények alkotását, ame- lyek a *családi élet biztonságát* és a

gyermekvédelmet törekednek helyreállítani, illetve szabályozni.

Karácsonykor nyilatkoztak a kisebbségi pártvezérek is. Pártállásuknál fogva természetesen harcot hirdetnek a kormány ellen, új, termékenyítő eszmét azonban a nyilatkozatokban vajmi keveset lehet találni.

*

Horthy Miklós Kormányzó — úgy, amint ez régóta szokásos — mint államfő széleskörű amnesztiát (közkegyelmet) adott a kisebb jelentőségű, nem vagyon és testi épség ellen irányuló, tehát a nem aljas szándéku vétségekre és bűntettekre. Az ideai amnesztia érdekessége az, hogy kiterjed a választási, vagyis a politikai szenvedélyek elfajulásából származó vétkekre is. A bíróságok most állítják össze a közkegyelemben részesülők névsorát.

*

A magyar közéletben szereplő egyének számára karácsonyi ajándékszámba ment a legmagasabb kitüntetésnek, a „kegyelmes ur“ címmel járó *valóságos belső titkos tanácsosi* méltóságnak visszaállítása. Ezzel egyidejűleg megszűnik az a kiváltság, hogy a magyar érdemkereszt I. osztálya is jogosít a „kegyelmes ur“ címre. Az egyetlen magyar kitüntetés alapszabályai ezek szerint szintén módosítást szenvednek. Jövőben ennek az érdemrendnek hat osztálya lesz. A legnagyobb a nagy kereszt, legkisebb a lovagkereszt. Ez az osztályozás nagyjában megfelel a francia becsületrendnél követett módszernek s azt úgy katonái, mint polgári egyének elnyerhetik.

*

A kormány a miniszterelnökségi sajtóosztály vezetésével Mikecz Ödön dr. főispánt bízta meg. Ebből az alkalomból a Kormányzó a belügyminiszter előterjesztésére Mikecz Ödön dr.-t, Szabolcs és Ung közigazgatásilag egyelőre egyesített vármegyék főispánját ettől az állásától saját kérelmére felmentette s egyben megengedte, hogy részére buzgó szolgálataiért elismerését tudtul adják.

kommunista párt felszólította a Szovjetbirodalom alattvalóit, hogy a karácsonya felállításának régi szokását honosítsák újra meg. A párt vezérlapja pedig egyenesen elitéli azokat a családokat, amelyek nem akarják a karácsonyát felállítani és vonakodnak az új év küszöbét ezzel a meleg családi ünnepéssel átélni.

A karácsonyfa tehát győzött. Mint ahogy mindig győz a gyűlöleten a szeretet, a hazugságon az igazság, az emberi gyarlóságon az örökkévaló isteni akarat. A karácsonyfa győzött s a reménység szép zöldjét vetíti oda is, ahonnan csak a sötét lemondás és vad tagadás kénköves lángjait láttuk felénk lobogni. Most a betlehemi csillag kel föl ott Keleten. Talán Nyugaton is észrevettél!... Talán... S reánk is ragog a krisztusi szeretet...

Antal István dr. kiüntetése

A Kormányzó Ur öföméltsága Antal István dr. igazságügyi államtitkár a magyar érdemrend csilagos középkeresztjével tüntette ki azon érdemeinek elismeréséül, amelyet a miniszterelnökség sajtóosztályának élén szerzett. Antal István dr., amint tudjuk, az agrár szövetkezeti élet dolgos katonái közül emelkedett a magyar politikai és közélet egyik legdisztinguáltabb polcára. Az OKH példátlan szerénységgel, de annál több tudással, tetterővel és szorgalommal dolgozó főtisztviselőjében csakis közvetlen barátai sejtették a jövő kiválasztott nagy emberét. Gömbös Gyula miniszterelnök kormányra jutása alkalmából miniszteri tanácsosi méltósággal a miniszterelnökség sajtóosztályának vezetését bízta rá. Itt bizonyította, hogy az

Antal István dr. igazságügyi államtitkár

Hegedű — Harmonika — Rádió és az összes hangszerekről árjegyzéket ingyen küld

MGYORÓSSY

hangszermester
Budapest, Rákóczi-ut 71

agrárszövetkezeti ujságírás hivatott embere aránylag rövid idő alatt tud a magyar sajtóban új, tisztultabb szellemet életrehozni. Miután a kormány programjában benne van a sajtóreform is, az állami, társadalmi és magánéletet megmérgező zugsajtó kiirtása, a szükséges törvényelőkészítő munkát Antal Istvánra bízta. Ezért emelték az igazságügyi minisztérium politikai államtitkári méltóságára, de egyuttal a jászberényi választókerület Apponyi Albert gróf és Imrédy Béla örökségébe ültette és megválasztotta egyhangulag országgyűlési képviselővé. Antal István dr. január hó első napjaiban foglalta el véglegesen az igazságügyminisztériumban részére már régebben biztosított helyet, ahová őt a Kormányzó kitüntető elismerése kíséri; nekünk pedig az a szerény kívánságunk, hogy maradjon meg továbbra is a magyar agrár- és szövetkezeti sajtó egyik megbecsült vezető harcosának.

Megjelent a Köztelek-zsebnaptár

A Köztelek-zsebnaptár ez évben immár negyvenkettőszáz jelenik meg Buday Barna OMGE-igazgató és Konkoly-Thege Sándor OMGE-főtítkár szerkesztésében. A naptár a régi, bevált nyomokon halad, de a nehéz gazdasági viszonyok ellenére, áldozatok nem kimélve, ez évben ismét értékes részekkel bővült. Külön kiemeljük kiváló szakembereink következő közleményeit: Gyűrfás József: „Hogyan védekezhetünk a szárazság ellen?“ Wellmann Oszkár dr.: „A takarmányhiány okozta bajok enyhítése.“ Schandl József dr.: „Juhászat.“ Bittera Miklós dr.: „Talaferfenntartás és a gazdasági válság.“ Szóvári László dr.: „A földbirtok adó- és illetékterhei.“ Ez évben tehát ismét gyarapodott a naptár tartalma és belső értéke, ára azonban változatlanul 4.50 P maradt (bérmentes küldéssel). Megrendelhető az OMGE-nél, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Győzött a karácsonyfa...

Az istentagadó és valláspusztító szovjeturalom első ténykedései közé tartozott, hogy száműzte a karácsonyfa intézményét. A Gyermek Jézusban hívó buzgó emberek nem állhatták fel gyermekeik örömére karácsony estéjén ezt a szent jelképet s a tilalom hatálya annyira terjedt, hogy még a múlt évben is száműzetéssel büntették azokat a családokat s a karácsonyfaárusokat, akik ezt a szép szokást folytatni megkísérelték. Ez évben az egész világ meglepetésére a

Aki mosolyogva elment . . .

Sir Samuel Hoare angol külügyminiszter, akit megbuktatott az abesszin-olasz háború.

VILÁGKRÓNIKA

Legutóbbi számában megírta a *Vasárnap*, hogy az Olaszországhoz intézett együttes angol és francia békejavaslat úgy Angliában, mint Franciaországban belpolitikai bonyodalmat idézett elő. Az angol közvélemény a népszövetségi elvtől való eltérések fogta fel *Sir Samuel Hoare* békejavaslatát és a parlamentbeni ellenzék koncentrált támadásra indult emiatt *Baldwin* kormánya ellen. A parlament ülését hosszas minisztertanács előzte meg s ennek eredménye az volt, hogy a külügyminiszter, *Sir Samuel Hoare* levonta a konzekvenciákat és benyújtotta lemondását. Drámai beszédben indokolta lemondását a parlament plénuma előtt és hangsúlyozta, hogy ezt a javaslatot tartotta az egyedül lehetségesnek, hogy az európai komplikációkat elkerüljék. *Hoare* utódjául *Eden* lordot, Anglia volt népszövetségi miniszterét nevezték ki külügyminiszternek, aki és vele együtt az egész angol kormány, teljesen megtagadta a *Hoare-féle* békejavaslatot. Az angol külpolitikát ezzel visszatért a szankciók megszigorításának útjára.

Franciaországban *Laval* kormánya ellen indult támadás, de az európai béke kitaró harcosa győzelmet aratott a nagy parlamenti csatában és a francia képviselőház a *Laval*-kormány kérdésére huszonegy szótöbbséggel bizalmat szavazott a kormánynak. *Laval* parlamenti győzelme megerősítette az olaszbarát hangulatot Franciaországban és lehetőséget nyújt *Laval*nak arra, hogy tovább folytassa a béke megmentése érdekében folytatott munkálkodását.

A Népszövetség tanácsulésen foglalkozott ismét az olasz-abesszin kérdéssel, de a közbejött karácsonyi ünnepek, továbbá az angol és francia belpolitikai nyugtalanságok miatt eddig semmi érdemleges döntés nem történt. Meg kell állapítanunk azon-

ban azt, hogy az angol kormány ösztétételében bekövetkezett változás ellenére sem valószínű, hogy a szankciókat egyhamar újból megszigorítsák, annál kevésbé, mert Anglia is kénytelen ma már elismerni azt, hogy a szankciós rendelkezések eddig semmiféle sikerrel sem jártak. Olaszország fennakadás nélkül folytathatja háborús munkáját és sem az olasz hadsereg, sem pedig az olasz gazdasági élet említésre méltó kárt nem szenvedett az eddig elrendelt szankciók miatt.

Mussolini minisztertanácsban ismertette Olaszország jelenlegi külpolitikai, katonai és gazdasági helyzetét és megnyugvással állapította meg, hogy az ország eddig semmiféle váratkozásában nem csalódott. A kelet-afrikai hadszíntéren az utóbbi hetekben az abesszinek élénkebb tevékenységet fejtettek ki, de sehol sem sikerült az olaszok pozícióját megengyíteniök. Sőt az afrikai olasz hadsereg, amely már százhetven kilométernyire hatolt be Abesszinia területére, nyugodtan tovább folytathatta a hadtápterület rendezését és megszerzését. Elismeréssel emlékezett meg *Mussolini* az olasz nép aranybeszolgáltatásának eredményeiről s hangsúlyozta, hogy ez a teljesen önkéntes akció népszavazásnak tekinthető, amellyel az olasz nemzet a kormány politikáját helyesli.

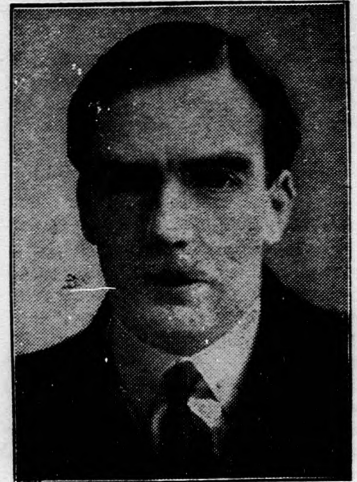
V. György angol király a karácsony alkalmával rádiószózzattal fordult népéhez, amelyben hangsúlyozza, hogy Angliát semmi egyéb nem vezeti, mint az a vágy, hogy Európa békéjét biztosítsa. Anglia senkinek sem ellensége és külpolitikájával egyetlen állam kárát sem kívánja.

Rendelet a kisebbségi népoktatásról

Tíz évvel ezelőtt kormányrendeletben szabályozták a kisebbségi népoktatás ügyét. A rendelet szerint 40 tanköteles gyermek szüleinek kívánására a kisebbségi nyelv használatát bevezették a népiskolákban.

A hivatalos lap most közli a kisebbségi tanítási nyelvű népiskolák ügyében megjelenő legújabb kormányrendeletet, amely újabb fejlődést jelent a magyarországi kisebbségi iskolaügy történetében. Ez a szabályozás ugyanis a kisebbségi anyanyelv ápolásához és az állam nyelvének elsajátításához fűződő érdekek mellett kielégíti a kisebbségek népioktatásánál figyelembeveendő nemzeti szempontokat is.

Az új szabályozás szerint az anyanyelvi és szülőföldi ismereti tárgyakat, valamint a számtani, természeti és gazdasági ismereteket a tanuló anyanyelvén tanítják, a nemzetisme-

Aki gondterhes arccal jött . . .

Anthony Eden, az új angol külügyminiszter, akire súlyos feladatok megoldására vár.

reti tantárgyakat, valamint a testnevelést az állam nyelvén. A nyolcadik és hatodik osztályban a korábban kisebbségi nyelven tanított ismereteket magyar nyelven kell ismételni, a nemzetismereti tárgyakat pedig kisebbségi nyelven.

A rendelet szerint egyébként három éven belül az eddigi háromféle típusról egységes kisebbségi oktatási rendszerre térnek át és lehetővé teszik azt is, hogy ha 20 tanköteles gyermek szülei kívánják, az iskolában anyanyelvüket mint tantárgyat fogják tanítani.

A nagy horderejű rendeletet mindenestre helyesljük. Egyaránt fontos a nemzet egységének megóvása s a kisebbségi jogok megvédése szempontjából.

A 161kornlói Kisbirtokos Szövetség új hajlékot kapott

A *Falu-Gazdaszövetség* kötelékébe tartozó, igen eredményesen működő *Tótkornlói Kisbirtokos Szövetség* igazán szép karácsonyi ajándékot kapott. A Szövetség vezetőségének buzgó fáradozása folytán sikerült saját székházat vásárolni, amelyet a napokban már át is adtak rendeltetésének. A tagok körében természetesen osztatlan nagy örömet keltett a karácsonyi ajándék. Amióta az új székház megnyílt, a körhelyiség látogatottsága hatalmasan megnőtt és a tagok mindegyike osztatlan elismeréssel adózik a Szövetség vezetőinek, akik közül főleg *Oláh István*, a Kisbirtokos Szövetség jegyzője fáradozott a legtöbbet azon, hogy a falu gazdájának hajlékot teremthessen a községben. Lapunk mai számában közöljük a Szövetség új székházának fényképét.

Korányi Frigyes

Karácsony második napján váratlan, súlyos veszteség érte a magyar szövetkezeti mozgalmat és az egész magyar közgazdasági életet: 66 éves korában hirtelen elhunyt **Korányi Frigyes** báró, aki két ízben is volt vezérigazgatója az *Országos Központi Hitelszövetkezetnek*. Viszont három ízben viselte a pénzügyminiszteri tisztséget is. Ezidőszent a *Pénzügyintézet* elnöke volt. Ebben a nagyjelentőségű állásában, munkabírási feladataiban érte utól a halál, gyászborítva ezzel az egész magyar közéletet.

Báró Korányi Frigyes 1869-ben született; apja Korányi Frigyes báró egyetemi tanár, a tüdővész elleni küzdelem világszerte ismert harcosa volt. Közép- és felsőiskoláinak elvégzése után a Magyar Általános Hitelbank gyakornoka lett, majd 1892-ben fogalmazóvá nevezték ki a pénzügyminisztériumba. Itt nagyon hamar felismerték képességeit, úgyhogy a hivatali ranglistán szinte szédületes gyorsasággal haladt előre. 1908-ban már mint osztálytanácsos, a minisztérium legfontosabb osztályát: a hitelosztályt vezette. Ebbeli minőségében kormánybiztosa lett a Magyar Földhitelintézetnek, a Magyar Agrárbanknak, sőt helyettes kormánybiztosa az *Országos Magyar Banknak* is. Néhai *Seidl Ambrus* elhunytával pedig az *OKH* vezérigazgatójává nevezték ki.

Ebben a minőségében igazán el nem muló érdemeket szerzett. Mindenekelőtt hatalmasan megszaporította a hitelszövetkezetek számát. Az akkori pénzbőség lehetővé tette, hogy a hitelszövetkezetek alapszabályszerű céljait teljes mértékben kifejezhessék. Megszaporodtak a földbérlo szövetkezetek, a gabonaraktárszövetkezetek, az *OKH* a Délvidéken nagy szabású tengeri csírátlanító és tengeri-olajgyárat épített és tartott üzemben; már ő alatta állandósult az a törekvés, hogy az *OKH* a gazdaközönség minden rétegének egyetemes hitelező szervévé, az agrárszövetkezeti központoknak pedig pénzellátó bankjává fejlődjék.

A kommunizmus leveretése után a Friedrich-kormány pénzügyminisztere lett. Itt valóban nagy munka várt rá. Valósággal újjá kellett szerveznie az egész magyar pénzügyi életet. Mindenekelőtt végrehajtotta a pénzlebélyegzést, új bankpénzt nyomtatott s iparkodott visszaállítani a leromlott magyar pénz iránti bizalmat. Munkája kellős közepén mondtott le a pénzügyminiszteri méltóságról s visszatért az *OKH* élére. 1923-ban a párizsi magyar követség vezetésével biztá meg. Kinevezése azonban több volt, mint egyszerű dip-

lomáciai megbízás. Ő vezette a külföldi kölcsöntárgyalásokat, felhasználva széleskörű társadalmi és pénzügyi összeköttetéseit. 1924-ben újból pénzügyminiszter lett, de rövidesen ismét a párizsi követség élére került. 1928 nyarán aztán a *Pénzügyintézet* elnöke lett. 1931-ben rövid időre, immár harmadizban, a Károlyi Gyula gróf kormányában is viselte a pénzügyminiszteri méltóságot, majd a kormány lemondása után visszatért a *Pénzügyintézet* elnöke élére s kinevezték örökös felsőházi tagnak.

Korányi Frigyes bárót a nemzet halottjaként, a pénzügyminisztérium budavári palotájából kísérték utolsó útjára. Temetésén a kormány és a diplomáciai testület tagjai, a képviselőház és felsőház küldöttségén, az *OKH* képviselőin kívül nagy számban vettek részt a magyar gazdasági, társadalmi és politikai élet kitűnősé-

gei. Az egyházi szertartást *Baranyay Jusztin* prelátus végezte nagy papi segédlettel. Az első búcsubeszédet a miniszterelnök, a kormány és a pénzügyminisztérium nevében *Fabinyi Tihamér* pénzügyminiszter mondta, szivből fakadó szavakkal méltatva az elhunyt pályafutását s közéleti sikereit; utána *Pösch Gyula*, a *Pénzügyintézet* elnöke vezetésében, *Weisz Fülöp* a Takarékpénztárak és Bankok Egyesülete részéről mondott búcsubeszédet. Végül *Schandl Károly* dr., az *OKH* alelnök-vezérigazgatója, a magyar szövetkezeti társadalom nevében búcsuzott. Beszédében kiemelte **Korányi Frigyesnek** a szövetkezeti eszmébe vetett mélyeséges hitét, amit nem tudtak megtörni sem a háborus, sem a forradalmi évek.

A szövetkezeti eszme nagy halottját a Kerepesi-uti temetőben levő családi sírboltban helyezték örök nyugalomra.

A védettség visszaállítását március hó 31-ig lehet kérni

A *Budapesti Közlöny* január elseji száma rendeletet közöl a védettség visszaállításának kérelmezése tekintetében megállapított és 1935 december 31-én lejárt határidő három hónapos meghosszabbítása tárgyában. Ennek a 11.100/1935. M. E. rendeletnek értelmében a megszabott szolgáltatások elmulasztása miatt törölt védettség visszaállítására irányuló kérelmet 1936. évi március 31. napjáig lehet még előterjeszteni.

A védettség visszaállítására irányuló kérelmet annál a járásbírósnál kell előterjeszteni, amely a védettség megszüntetésének kérdésében első fokon határozott s egyidejűleg ott kell előterjeszteni azokat a bizonyítékokat is, amelyek igazolják,

hogy az adós az elmulasztott szolgáltatásokat utólagosan teljesítette. Az utólagos teljesítés helyett annak igazolása is elegendő, hogy a hitelező az elmulasztott szolgáltatásról lemondott, vagy, hogy annak teljesítése nélkül is hozzájárult a védettség visszaállításához. Ha az adós több, mint egyévi szolgáltatást mulasztott el, a bíróság a védettséget akkor is visszaállíthatja, ha a gazdaadós csak egyévi szolgáltatás pótlását, illetőleg elengedését igazolja.

A védettség visszaállítását a volt földbirtokos örököse is kérheti.

Nincs helye a védettség visszaállításának, ha a gazdaadós jelzálogos tartozásai a volt védett birtok kataszteri tiszta jövedelmének kétszáz-

A Tótkomlói Kisbirtokos Szövetség székháza

szoros szorzatát meghaladja, vagy ha 1000 holdnál nagyobb olyan védett birtokról van szó, melyek kataszteri tiszta jövedelme a 7000 koronát meghaladja.

A most megállapított márciusi végi határidő további meghosszabbítását a kormány nem fogja engedélyezni.

A kender és az olajlen termelésének feltételei

Az Ipari Növénytermelési Bizottság tárgyalásainak eredményeként a gazdák és a kenderfeldolgozó gyárak képviselői között az 1936. évi kendertermelés átvételére nézve a következő megállapodás jött létre: Az I. osztályú kenderkőrő alapárát a mezőhegyesi ménésbirtok terméseredményétől feltételezetten a tavalyi 5.10 pengő helyett 5.60 pengőben alapították meg.

Ezenfelül bizonyos esetekben árpriumum fizetendő a termelőnek. Ugy a kender átvételi alapárának, mint a prémiumösszegnek kiszámítását tartozik a gyár az Ipari Növénytermelési Bizottsághoz címzett (Budapest, V., Gróf Tisza István-u. 6.) írásbeli előterjesztéssel igazolni. A gyár tartozik a Bizottság által történt megállapítás közlését követő nyolc nap alatt a termelőnek járó fizetést teljesíteni. Az 5.10 pengő régi alapárát azonban a gyár a termés leszállításakor a termelő részére okvetlenül készpénzben kifizetni tartozik. Az 1936. évi szerződéses olajlenmagtermelésre még lehet jelentkezni az Olajmag Értékesítő Szövetkezetenél (V., Gróf Tisza István-u. 6.), ahol célszerű minél hamarabb bejelenteni, hogy hány holdon akar az illető olajmagot termelni, másrészt, hogy igényt tart-e vetőmagra, amelyet az új lenmagtermelésből természetben lehet majd visszatéríteni.

Az olajlenmagtermelési szerződés lényeges feltételei a következők: az ár 100 kg-ként egy pengővel magasabb, mint tavaly, vagyis 27 pengő helyett 28 pengő, helyt Budapest; ezenkívül minden gazdának joga van kedvezményes lenmagpogácsát igényelni és pedig minden métermáza leszállított lenmag után legalább 12 és fél kilogrammot, métermázsánként 7 pengő áron.

Milyen lesz az új telepítési törvény?

Közvetlenül karácsony előtt került nyilvánosságra a kormány telepítési törvénytervezete. Előzetesen az egyes érdekképviseletek mondanak róla véleményt, majd a hitbizományi törvényjavaslat letárgyalása után, valószínűleg február havában megkezdődik parlamenti tárgyalása is.

Az alábbiakban röviden ismertetjük a javaslat főbb rendelkezéseit.

Az egyik legfontosabb kérdés, honnan eríti az új magyar birtokpolitika a telepítésekhez szükséges földet? A javaslat értelmében felhasználásra kerülnek a még fel nem osztott vagyonváltásföldök, az adó és illeték hátralék fejében lerovandó ingatlanok körülbelül 15.000.000 pengő értékben, a hazaárulók birtokai (tehát a Károlyi Mihály-féle Parád-debrői birtok is), a hitelintézetek tulajdonában lévő mindazon ingatlanok, melyeket az intézetek 1929 december 31. és a törvény hatálybalépése közötti időben árverésen vagy magánúton szereztek. Ezeket felül ott, ahol egy község határában a nagybirtokok mezőgazdasági művelés alatt álló területe a határ egy negyedrésznél nagyobb területet foglal el, vagy valamely nagybirtok egy vagy több község határában fekvő mezőgazdasági művelés alatt álló földje 3000 katasztrális holdnál nagyobb, a javaslat értelmében helye van az átengedésre kötelezésnek is. Ez más szóval azt jelenti, hogy olyan vidékeken, ahol a nagybirtok tulsúlyánál fogva akadályozza a földmivelő nép terjeszkedését, a nagybirtokosok kötelezhetők arra, hogy földjeik egy részét telepítés vagy parcellázás céljára átengedjék.

Különleges elbírálás alá esnek azok a vidékek, amelyek az ingatlanforgalom szempontjából fokozott ellenőrzés alatt álló területeknek nyilváníthatnak. Ide tartoznak az országhatárt érintő járáások, valamint a főváros középpontjától negyven kilométeres körzeten belül fekvő községek. Ezekben már 1000 katasztrális holdnál nagyobb birtokokra nézve fennáll az átengedési kötelezettség.

A javaslat által érintett nagybirtokok száma 289, melyek 653 község határában terülnek el. Ezeknek mezőgazdasági területe 1.281.545 katasz-

trális hold, amelynek körülbelül egy negyedére, vagyis 350.000 holdra lehet majd kimondani az átengedési kötelezettséget.

Kik kaphatnak földet?

A másik legfontosabb kérdés, kik kaphatnak földet? A javaslat értelmében telepeseknek, illetve földszervezőknek elsősorban olyanok jöhetnek tekintetbe, akik mezőgazdasággal hivatalosan foglalkoznak. A Vitézi Rend tagjai, az arany vagy ezüst vitézségi éremmel kitüntetettek és általában azok, akik a háboruban arconalbeli szolgálatot teljesítettek, többségben részesülnek. Szükséges a 24 évet betöltött életkor és a büntetlen előélet. Szabály az, hogy földet csak azok kaphatnak, akik az ingatlan megvásárlása esetében a vételár 30 százalékát előre megfizetik, kisbérlet esetén pedig a haszonbér egyévi összegét letétbe helyezik. Ezen felül ki kell mutatni, hogy az ingatlan felszereléséhez, megműveléséhez, valamint a család és az állatállomány fenntartásához a legközelebbi betakarításig terjedő időre a szükséges anyagiakkal rendelkeznek. Azok a gazdasági cselédek, akik a telepítés következtében állásukat veszítik, a telepítési alaptól előleget kaphatnak, hogy ők is földet szerezhessenek. A háromnál több gyermekes családok kamatkedvezményben, bérlet esetén pedig haszonbérrendményben részesülnek. A telepesek tehát, akik más községből költöznek át, az első három év tartamára a földadó alól mentesek.

A föld csak akkor kerül a birtokszerező nevére, ha a vételár felét már lefizette. De még ezután is 32 évig a birtokot csak a földmivélsügyi miniszter engedélyével lehet megterhelni, elidegeníteni, vagy felosztani. Ugyanez áll örökösödés esetére is. A cél az, hogy a birtok osztatlanul szálljon egy örökösrre, míg a többi örökösársak számára meglesz a lehetőség, hogy a földmivélsügyi miniszter segítségével másutt szerezhessenek birtokot.

Az új birtokpolitika arra törekszik, hogy az igények elsősorban helyben elégíthessenek ki. Mindenek előtt tehát azok jutnak földhöz, akik már néhány hold törpebirtokkal rendelkeznek. A javaslatnak az a célja, hogy az önálló, tehát egy család munkaerejének kihasználására és megélhetésére alkalmas kisbirtokok számát szerepsítsa. Ezért az új kisgazdaságok területe 12—18 katasztrális hold között fog mozogni.

A birtokpolitika céljára 25 év alatt 55 millió pengő készpénz áll

**Permetezők,
Permetező alkatrészek,
Borsajtók,
Borszivattyúk,
Bortömlők,
Borszűrők,**

CÍFKA JÓZSEF pincegazdasági cikkek

A bor kezeléséhez és forgalombahozatalához szükséges összes anyagok és eszközök

Bpest, V., Vilmos császár-ut 48.
Telefon: 22-8-92.

A külföld nagy halottjai 1935-ben

Batról: Arthur Henderson, a leszerelési értekezlet elnöke. — **Középen:** Astrid belga királyné. — **Jobból:** Pilsudski, Lengyelország marsallja.

rendelkezésre. Ezek az összegek az állami költségvetésből kerülnek ki és a telepítési alapba folynak be.

Az első öt esztendőben 27.5 millió pengő felhasználásával 80.000 holdon 7500 kisbirtok és 50.000 holdon 4000 kisbirtok létesül. A második öt esztendő alatt 21.3 millió pengőből kb. 50.000 holdon 4000 kisbirtok és 50.000 holdon 4000 kisbirtok jön létre és így tovább. Huszon-

öt év alatt birtokpolitikai célra felhasználnak összesen 416.000 katasztrális holdat, melyen a javaslat értelmében 33.000 kisbirtok keletkezik. Ezekon kívül mintegy 12.000 kisbirtok is szaporítani fogja a kisüzemek számát.

Ezek a javaslat főbb rendelkezései, melyek alapján reményünk lehet arra, hogy a birtokpolitika terén komoly lépést tehetünk előre.

után Koncz János dr., a Jegyzők Országos Egyesületének elnöke tartott nagyszabású előadást a *falusi lakosság és a községi közigazgatás* kapcsolatáról. Visszapillantást vetett a régi világ községi életére, majd a mezőgazdaság és a községi igazgatás szerves kapcsolatát világította meg. Beszélt a községi vagyon kezelésében a jó gazda gondosságáról, a vagyongyarapításról és a közvagyon kíméléséről, továbbá a hitelélet jelentőségéről. Szólt a *községi közjóvédelem kezelésében a korlátolt költségvetési jogról*, az áldozatkészségről, az okos vagy a kényszer-takarékosságról, a kezelési hűségről és az ellenőrzésről; gazdasági kapcsolatban a *mezőgazdasági tudnivalók közvetítéséről*, az állattenyésztésről, a szövetkezeti és vásári életéről, a szőlő- és börtelmeletről, az örökösödési és utógi rendelkezésekről. A *kulturális kapcsolatok* során megemlékezett az egyházi és iskolai, valamint a vallásügyi igazgatásról, az iskolán kívüli népművelésről, a leventeoktatásról, a népkönyvtárról és az újságok, valamint a könyvek ellenőrzéséről; társadalmi kapcsolatban a szegényügyről és munkanélküliségről, az egészséges gyermekvédelemről, az egyesületi és gyülekezési jog helyes értelmezéséről, végül beszélt az egészséges lakásról és építkezésről, a mezőgazdasági munkának és munkásságnak szabályozásáról, befejezésül pedig a községi választójog helyes gyakorlását fejtegette. Összefoglalóul azt

Kerületi gyűlés Székesfehérvárott

A Falu-Gazdaszövetség harmadik gazdakongresszusa

A kiválóan sikerült szegedi és győri kerületi gyűlések után a *Falu-Gazdaszövetség* mult évi december hó 21-én, szombaton, Székesfehérvárott tartott nagyszabású gazdakongresszust abból a célból, hogy folytatólagosan megvitassa mindazokat az időszaki kérdéseket, amelyeknek megoldását várható a magyar falvak lakóinak válságos helyzetükből való kimentése. A falvak közigazgatásának mai helyzetét tárgyalták a székesfehérvári gazdakongresszuson, amelyen a környék hatóságai, gazdaszervezeteli és mezőgazdasági intézményei is képviseltették magukat.

A kerületi gyűlésen megjelentek: *Széchenyi* Viktor gróf, főispán; *Weber* Lajos dr. miniszteri osztálytanácsos; *Csermann* Antal dr., országgyűlési képviselő; vitéz *Hudnaggy* Domokos országgyűlési képviselő; *Bándiss* Gyula vármegyei gazdasági felügyelő; *Kráditz* Gyula ny. jószágigazgató; *Pedora* Sándor dr., tanügyi s. titkár; *Gajjary* László dr. gazdasági iskolai igazgató; *Mitosevits* Miklós dr. árvaszéki üllnök; *Paulovits* Béla dr. gazdasági tanácsnok; *Thaisz* Andor dr. tb. főszolgabíró; *Vojnits* Aladár dr. tb. főszolgabíró; *Lits* Ferenc, a székesfehérvári Gazdakör diszelnöke; *Székely* Géza, *Szotyori* Nagy Jenő, *Székely* Győző, *Gavenda* Antal járási gazdasági felügyelők; *Dravetzky* Koós Ernő gazdasági tanár; *Csillag* Lajos gazdasági gyakornok; *Töke* István, a székesfehérvári Gazdakör elnöke; *Radits* József, a Gazdakör alelnöke; *Galli* János polgárdi jegyző; *Deres* István gárdonyi jegyző; *Gánes* Zoltán abai jegyző; *Vukits* Pál bodajki jegyző; *Tremkó* György adonyi jegyző; *Füsy* József se-

regélyesi jegyző; *Koronaffy* Zoltán imotai jegyző; végül számos vármegyei és székesfehérvári vezető kiscsiga.

A Falu-Gazdaszövetség részéről *Tölgyes* István dr. ügyvezető igazgató és *Szekeres* László dr. h. igazgató vettek részt a gyűlésen.

A kongresszuson *Széchenyi* Viktor gróf főispán elnökölt, aki megnyitójában változtatta azt a kapcsolatot, amely a mezőgazdasági lakosságot a Szövetségen keresztül a vármegyei és községi igazgatáshoz kapcsolja. Végül nagy örömmel adott kifejezést, hogy Fejér vármegye székhelyén üdvözölheti az agrárkulturális célokat szolgáló nagygyűlést, amely a magyar gazdaközönség érdekeit szolgálja, de szolgálja egyben a nemzet egyetemes érdekeit is.

A nagyhatású elnöki megnyitót

A FALU BARÁTJA

Maxim

**PETROLEUM
GAZLÁMPA**
2FILLÉR 1ÓRÁRA

A Maxim lámpa

20-szor akkora fényt ad,
mint egy közönséges beles petróleumlámpa,
de csak 1/2 annyi a fogyasztása

Kérje a 195. számú árjegyzéket

Ardó József műszaki szaküzlet
Budapest, VI, Vilmos császár-ut 43
Tel. *21-6-34

hangoztatta *Koncz János dr.*, hogy az egyes emberekből áll a község, a vármegye és az állam és mindegyik olyan lesz, amilyenek mi vagyunk. *Ha dolgos és áldozatkész a falusi lakosság, akkor a falvak fejlődnek, ha a vármegye lakossága ragaszkodik ősi hagyományaihoz és kötelességtudó: erős lesz a vármegye és végül, ha állampolgári minőségünkben teljesítjük kötelességünket és szeretjük hazánkat: a nemzeti erények országa marad továbbra is Magyarország.*

A nagy figyelemmel hallgatott és tetszéssel fogadott előadás után *Lits Ferenc*, a mezőgazdasági bizottság elnöke, a *mezőrendőri törvény hiányosságaira* mutatott rá és az eljárás újabb szabályozását sürgette, majd felszólaltak még *Weber Lajos dr.*, miniszteri osztálytanácsos, *Tremkó György* adonyi főjegyző, *Czermann Antal* országgyűlési képviselő és *Vojnits Aladár* főszolgabíró.

A szépen sikerült kerületi gyűlés ezzel véget ért.

SZÖVETKEZETI ÉLET

A pénzügyminiszter elismerése az OKH-nak

Az országgyűlés 33-as bizottságának legutóbbi ülésén *Fabinyi Tihamér dr.* pénzügyminiszter bemutatta a középlejáratu dollár kötvénykölcsönök újabb szabályozására vonatkozó rendeletét.

Koós Zoltán előadó beszédében utalt arra, hogy az OKH ennek a középlejáratu kötvénytípusnak kibocsátásával nagy szolgálatokat tett a magyar mezőgazdaságnak s egyben nagy áldozatokat is hozott az intézet akkor, amikor a 92 százalékos árfolyamon átvett kötvényeket 98 százalékos árfolyamon, tehát 98 dollárért adta a gazdáknak.

Ezután *Fabinyi Tihamér dr.* pénzügyminiszter a következőket mondotta:

Vermorel rendszerű, belül olmozott

Permetezők

bortömlők, borsajtók, borszivattyúk, seprőprészások, bor-derítők, címkék, dugók
jutányos áron kaphatók.

Valamint összes egyéb pincegazdasági eszközök.

Nagy Ignác

szőlészeti és borászati gépek és eszközök lerakata.

Bpest, VII., Károly király-ut 9.
Alapítotott: 1884. Telefon 415—15.

— Az OKH-ra vonatkozó rendelkezéssel kapcsolatban helyeselni méltóztattak, hogy ezt a kérdést rendeztük. Erre vonatkozólag két megjegyzésem van: Az egyik — amit hangsúlyozni kívánok — az, hogy ha az OKH a szóbanlevő hosszabb lejáratu kölcsönnél az 5 százalékon és a 0.75 százalék kezelési költségen tulmenő összegeket szedett be, ezeket jogosan és jóhiszeműen szedte. Itt ugyanis az volt az eset, hogy a kölcsönt az OKH az adósoknak magasabb árfolyamon, tehát nagyobb összegben folyósította, mint amelyen a kötvényt maga elhelyezni tudta, az OKH tehát mintegy kiegészítő kölcsönt nyújtott az illetőknek. Hogy előbb nem merült fel a szabályozás szükségse, annak csupán az az oka, hogy csak utóbb keletkeztek ellentétes bírói ítéletek. Az Országos Központi Hitelszövetkezet eljárásának teljes jóhiszeműségét és jogosságát kívánom tehát aláhuzni, nehogy bárki is a mostani szabályozásból azt a következtetést vonhassa le, mintha az intézet eljárása nem lett volna kezdettől fogva helyes. Ezt a következtetést még annak ellenére sem lehet levonni, hogy tekintettel a gazdaságoknál közben életbeléptetett kedvezményekre, igyekeztünk a szolgáltatás mértékét alacsonyabban megállapítani. Ez a megállapítás az egyéb hosszulejáratu kölcsönöknél irányadó 5.70—5.75 százalékkal szemben — a kezelési költséget is bele számítva — 6 százaléka, amin felül a vidéki hitelszövetkezeteknél még 0.25 százalék számítható fel. Az új megállapítást visszamenőleg érvényesítettük. Az volt a célunk, hogy ha már ez a kérdés új szabályozás alá kerül, azt az adósokra nézve visszamenőleg is kedvezően intézzük el.

— A másik megjegyzésem az, hogy az OKH rendkívül nehéz helyzetekben a leginkább rászorult kisembereknek juttat hiteleket; nagyon gyakran olyan esetekben, amikor ezek sehol másutt nem kaphatnak kölcsönt. Ha mégis akadnak, akik rossznéven veszik, hogy az OKH, mint hitelező pénzügyintézet szintén igyekszik adósain — bár nagy kímélettel — követeléseit behajtani, az ilyenek szem elől tévesztik azt a missziót, amelyet a gazdaságterén az OKH betölt és éppen ennek a misszióknak tartozom erről a helyről is azzal a megállapítással, hogy az OKH eljárása ellen alos panaszokat ebben a vonatkozásban igazán nem lehet tenni.

A pénzügyminiszter beszéde után a legilletékesebb törvényhozási testület előtt is eldőlt a kérdés, hogy az OKH és a kötelekbeli hitelszövetkezetek egészen tisztán állanak azokkal az igazságtalan, méltánytalan és tájékoztatlanból eredő kifogásokkal szemben, amelyeket érdekelt oldalról ellenük az utóbbi napok-

ban tettek. A hitelszövetkezetek ezek után meg lehetnek győződve arról, hogy a kormány és a törvényhozás nemes működésüket és áldozatos munkájukat miként a múltban, most is a legmesszebbmenően értékeli.

NEMZETGAZDASÁG

Winchler kereskedelmi miniszter nyilatkozata a külkereskedelem fejlődéséről

Winchler István kereskedelmi miniszter karácsonyi nyilatkozata a magyar külkereskedelem örvendtes fejlődéséről számol be. Az elmúlt év nem nevezhető előnyösnek a magyar mezőgazdaság szempontjából. Az elemi csapások, amelyek a mezőgazdaságot az év első felében érték, nagyon valószínűvé tették, hogy külkereskedelmünk ezévi alakulása lényegesen rosszabb lesz, mint volt az elmúlt esztendőben, de éppen most mutatta meg a kormány kereskedelmi politikája és a sokat emlegetett római szerződés, hogy helyesen irányított külkereskedelmi munkával még az ilyen elemi csapásokat is ki lehet egyenlíteni. A statisztikai kimutatások azt mutatják, hogy mezőgazdasági exportunk nemcsak mennyiségben, hanem összegben is kevesebb volt a legtöbb cikknél, mint az elmúlt esztendőben. A külkereskedelmi mérleg ellenben mégis azt mutatja, hogy az elmúlt év első tizenegy hónapjában külkereskedelmünk aktívuma nemcsak, hogy sem csökkent, hanem 12 millió pengővel emelkedett, míg ezt az emelkedést nem azáltal érték el, hogy a behozatalt csökkentettük, hanem új piacok teremtésével és olyan cikkek exportjával, amelyeket eddig vagy egyáltalában nem, vagy csak kisebb mennyiségben exportáltunk. Megemlíti a kereskedelmi miniszter nyilatkozata azt is, hogy ipari termelésünk exportja az elmúlt évben is emelkedést mutatott és örömmel szögezi le, hogy az emelkedett ipari termelés nagyobb nyersanyagszükségletét is az egész évben zökkenés nélkül sikerült biztosítani.

Január 1-én újra megindult a hasított sertések exportja Németország felé. A huszezer darabos német exportkontingensre az elmúlt december hónap egy hetében, december 16—23-ig 168 vagon hasított sertést szállítottunk le és ezzel a karácsony előtti üzlet be is fejeződött. Karácsony előtt az illetékes körök már tárgyalásokat folytattak Németországgal a jövő évben leszállításra kerülő mennyiségekre vonatkozólag és ezek a tárgyalások azzal az eredménnyel végeztek, hogy az új esztendő első napjaiban már újra megindulhatott a hasított sertések exportja Németország felé.

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

A juhgomolya

készítése nonsokára megkezdődik. Ne feledjük azonban, hogy csak a jól előkészített és érlelt gomolyáért adnak a turógyárosok megfelelő árat.

Ezért a fejesi idény kezdetén nyírjuk le a tögyön, vagy a tögy körül kinőtt fürtcsomókat. Ezek ugyanis erősen szennyezettek szoktak lenni s így róluk a piszok fejés alatt a tejbe hullhat. Amennyire lehetséges, fejés előtt mossuk meg a juhok tögyét is.

A kifejt tej beotjtásához annyi ojtót vegyünk, hogy a 28—30 C-ra megmelegedett tej 35 perc alatt olvadjon meg.

Az olvadás beálltát ujjtapintással állapítjuk meg. Ha mutatoujjunkat az olvadéka dugjuk és benne föl-emeljük, az olvadék májszerű törést mutat, a törés helyén tejszerű folyadék válik ki, az olvadékból kihuzott ujj pedig már nem tejes. Az így összeállt olvadékokat még felaprít-hatjuk. Az aprítást sajtkarddal vagy kanállal végezhetjük.

Ha kis pihentetés után az aprított olvadék nagyjában leülepszik és dara- vagy kölesszemmagyságura zsugorodik, az olvadékok óvatosan és egyenletesen az üst falához, illetve fenekéhez nyomkodjuk, hogy az ott kissé összeálljon.

A gömbszerűen összeálló olvadékok, illetve gomolyát a savából két-marokkal kiemeljük és sajtruhába tesszük. A gomolyában még visszamaradt felesleges savó eltávolítása céljából a sajtruha négy sarkát összefogjuk, egyik kézzel benyulva, az olvadékananyagot ujjainkkal fellazítjuk, nyomkodjuk, hogy a felesleges savótól megszabadítsuk. Végül a sajtruha négy sarkát összekötjük és 24—48 órára szellős, de nem túl-hideg helyiségben felakasztjuk. Legjobb, ha a gomolyát 16—20 fok hőmérséketen tartjuk. Ezen idő alatt a gomolya a sajtruhában cipóformát vesz fel. A gomolyát 24—48 óra múlva a sajtruhából kímeljük és tiszta deszkára helyezzük, úgy, hogy domboru felszine felül legyen. A gomolyát így 8—10 napig hidegtől védetten szellős helyiségben érleljük. A gomolya érése közben megkérgesedik. Fehér penész telepszik meg rajta. Fontos, hogy a polcok deszkáit a gomolyából kiváló savó

meg ne áztassa. A polcokat szárazan kell tartani és naponta törölgetni. A gomolyák alján savó ne gyűljen össze, mert a kivált savó megpállasztja a gomolyának a polcokkal érintkező felületét. Mire a gomolya megérett, akkorra sárgás kérget kap, melyet a fehér tejenész fut be.

Ekkor gondos csomagolásban elküldhető a turógyárnak.

A lefölezött tej

a legértékesebb állati takarmányok egyike. Átlagosan 1 liter lefölezött tejben van 10 százalék szárazanyag és 90 százalék víz. A szárazanyag-nak kereken egyharmada a fejlődő állatokra nézve annyira fontos fehérje. A tápanyagok összhatása akkora, mint amekkora táphatást 80 gramm vegyítiszta keményítő foglal magában. Ha a lefölezött tejet összehasonlítjuk a kg-nyi mennyiségükben 600—700 gr keményítőértéket tartalmazó gabonamagvakkal, akkor azt találjuk, hogy 1 kg gabonadara 8 liter lefölezött tejjel ér fel. Ha azonban nem kifejledött állatokkal etetjük, hanem fiatal, fejlődő ivadékkal, akkor a lefölezött tejet — mint már előbb is utaltunk rá — sokkal többet kell értékelnünk. Nagyobb értéket jelent a bőségesebb fehérjetartalom, mely a gabonákban a szárazanyag-nak csak egytized része, másrészt a lefölezött tejnek könnyű emészthetősége.

Ügyelnünk kell azonban arra, hogy a lefölezött tej kifogástalan legyen, mert különben etetése után súlyos bajok állhatnak elő.

Igy a fiatal borjúk és malacok súlyos emésztési zavarokat mutatnak, ha a lefölezött tej már savanyosodásnak indult. Ezért a lefölezött tejet vagy még édes állapotában etessük, vagy pedig teljesen megalvadtan. A félig alvadt tej veszedelmes. Az a hiedelem, hogy az alvadt tej fiatal állattal nem etethető, az téves.

A másik dolog, mi súlyos bajokra vezethet, a lefölezött tejnek gümökör-bacillusokkal való fertőzöttsége. Az olvan tehén, melynek tögye gümökörös, annak tejeben a gümökör-bacillusok nagy tömegei uszkálhatnak. A gümökörös lefölezött tejjel nem heves emésztési zavarok járnak, hanem következménye az lesz, hogy a fogyasztó állat belében képződnek ki gümök. Régebben csak angol malacoknál konstalták a vágóhidakon a bélgümökört, de mióta a mangalica-malacoknál is felhasználnák a lefölezött tejet mint takarmányt, azóta sürően hallani

ezeknél is a fertőzöttség panaszát.

E kétféle súlyos kellemetlenség-től, nevezetesen a felszavanyodás okozta emésztési zavaroktól és a gümökörös fertőzéstől megmenthetjük állatainkat, ha előbb a lefölezött tejet felforraljuk és hidegen tartjuk.

A kisebb gazdák nem rendezkedhetnek be a lefölezött tejnek nap-nap után való pasztörizálására, a már felforralt tej gyors lehűtésére és hidegre tartására, miért is *Zajtay* Arthur kísérletügyi igazgató azt a megszivleendő gondolatot veti fel, hogy a falusi tejszövetkezetek a lefölezött tejet pasztörözés és — hogy a hidegen tartás is elkerülhető legyen — mesterséges megalvasztás után adják vissza tagjaiknak.

Mindenki tudja,

hogy a magyar vásárlóközönség olyan, mint a 36 gazdasszony, tud takarékoskodni és azért már 40 esztendeje bizalommal keresi fel

CSAK AZ UDVARBAN OLCSÓ MARADÉK SZÖVET- ÉS TEXTILRAKTÁRT

Bpest, 32 Király-utca 32 Sarokház

Teniszflanell mtr-je 39 fill., ajourozott függönyetamin mtr-je 29 fill. Divatmintás bársonyflanell mtr-je 78 fill. Ágyneműkanavász vagy kítőnő pamutvászon, vagy mosottsiifn, vagy szines ágyneműkanavász, vagy angün mtr-je 69 fill. Kítőnő pijama, vagy fehérnemű teniszflanell mtr-je 47 fill. Kétfestő vagy ingezfir mtr-je 59 fillér. Fekete klott mtr-je 98 fill. 6 személyes étkezőabrosz, 6 nagy szalvétával összesen P 6.90. Pohártörő drb-ja 29 fill, törülköző 39 fill. Női vagy férfiszébkendő drb-ja 19 fill. Dupla galléros divatos férfiing kítőnő anyagból P 3.90. 140 cm széles szürke szövet mtr-je P 1.56.

Postal rendeléseket 40 év óta lelkiismeretesen teljesítünk.

Itt levágandó és a rendelésre ragasztandó!

A megrendelő neve és pontos címe:

Község:

Up.:

Olvashatóan kérjük kitölteni.

**MINDEN UJ
ELŐFIZETŐ**

a falusi
polgár tá-
borát erősíti!

ASSZONYOKNAK, LEÁNYOKNAK

Maradék ételek izléses tálalása

Karácsony előtt sok háznál volt disznóölés, de ahol nem volt, az ünnepek alatt ott is több-kevesebb húsfele maradt meg. Ezeket a maradék-husokat hidegen, izlésesen tálalva, a vendéglátó asztalnál is felszolgálhatja az ügyes háziasszony.

A maradék füstölthúst, nyelvet, sült-hus-hulladékot megvagdadjuk, majd kockára vágott gyenge sósvízben megfőzött zöldségfélével (sárgarépa, petrezselyemgyökér, zeller, zöldborsó, karfiol) elkeverjük és a tál közepén felhalmozva, aszikkal rakjuk körül.

A megmaradt sülteteket úgy is tálalhatjuk, hogy a husdarabokat vékony kis szeletekre vágva, kifőzött és leszűrt vegyes zöldségfélére rakjuk a tál közepén. Körötte koszorualakban kis halmok helyezünk el a zöldségből, a halmok közé pedig céklát, uborkát, tojást teszünk. Kitiűnő hideg étel és igen jól néz ki az asztalon, ha a maradék-husokat salátával és aszikkal együtt formába öntjük. A formába először kevés aszikkal öntünk, középre tesszük a salátaféléket, azután a husdarabokat, a legszélére savanyúságot, uborkát, paradicsomot teszünk, végül az egész formát megtöltjük aszikkal és megfagyaszttjuk.

Felszeletelt kenyérdarabokra felkenve is asztalra adhatjuk az ünnepi maradékokat. A sonka-, tarja- és más hushulladékot megdaráljuk és édes tejszín habjával (mejbe azonban nem szabad cukrot tenni) elkeverve, vékony kenyérszeletekre kenjük. A megmaradt keménytojás-darabkákat tálban, villával apró szemcsésre összetörjük, kevés sóval és étolajjal ize-sítve rozskenyérré kenjük s kis darab szárnyasmaradékot meg egy-két uborkakarikát teszünk a tetejére.

Általában, aki nem sajnálja a fáradságot hozzá, a hideg hussal, felvágottfélével megrakott tálalás valóságos remekművé diszitheti. Igen jót mutat, ha az ecetes uborka, vagy zöldparadicsom belét kiszedve, vegyes salátával töltjük meg, vagy savanyított céklát és uborkát metéltformára vágunk, aztán a gyenge sósvízben megfőzött, leszűrt karfiolt apró rózsákra bontva, piros és zöld csikokkal körülrakjuk. Vajjal is lehet diszíteni a hideg tálakat. A vaj egy részét reszelt tormával, másik részét vagdalt zöldpetrezselyemmel, a harmadikat áttört céklával keverjük össze, aztán kis golyókat formálunk belőle és elhelyezzük a zöldségdíszek közé.

Jól jegyezzük meg, hogy a tálban mindig csak ehető díszet tegyünk, tehát színes papírt, zöld gallyakat soha

és ételfestésre csak kimondottan erre a célra szolgáló anyagokat használjunk, amelyek a szervezetre nincsenek káros hatással.

KÁNYA TERÉZIA

Ételreceptek

Csirke kelkáposzta. Egy csirkét megtisztítunk és feldarabolunk. Kevés zsirban hagymát piritunk, késhegynyi paprikát teszünk bele és a feldarabolt csirkét felőráig pároljuk. Ha a leve elfőtt, csontlével pótoljuk s mikor félig megpuhult, a leforrázott kelkáposztacikkeket közérakva, tejjel leöntjük és tovább pároljuk, míg teljesen meg nem puhul.

Sonkás burgonya-lepénykék levesbe. 2 tojást, 5 dekagramm vaját és 3 darab áttört főtt burgonyát jól elkeverünk. 1 deka apróra vágott sonkát keverünk közé és vajjal kikent apró formákba tömjük. A formákat ezután forró vízzel ujjnyira töltött lábosba rakjuk és befedve a sütőbe állítjuk. A gőzben főtt lepénykéket kiborítjuk és a levest reátálaljuk.

Diókása. 6 deka vajból és ugyanannyi lisztből rántást készítünk, 2 deka cukrot teszünk bele, hogy jó barna legyen, feleresztjük 2 deciliter tejjel és addig főzzük, míg a vaj ki nem vált. Akkor félretesszük, s ha kihűlt, beleadunk 3 tojássárgáját, cukorral és kevés vaníliával elkeverve. A fehérjékből habot verünk, a 10 deka diót ezzel keverjük bele, fél kávéskanál lisztet szórunk közé és gőzben kifőzzük. Tejszínhabbal adjuk asztalra.

Ne kérdezzétek...

Ne kérdezzétek, mért hull a könnyem!
Ne kérdezzétek, mi fáj, mi bánt!
Ne kérdezzétek, miért kötöttem
Rózsa helyett csokorba csalánt!

Egy sebzett élet fájó csókja ez,
Egy vérző szív bibor echója:
Ki könnyezve, busan e tövises,
Sötét magyar utakat rója.

Mint a madár, ha szárnya kitépve,
Vergődök én uttalan uton.
Minek?! Miért? Kit vádoljak érte?
Vádam nem hallja „senki“, tudom!

Mindegy! Ez a sorsom: megyek,
[megyek,
Szívembe zárt bus valósággal...
Minden fájást lelkembe temetek
S dacolok az egész világgal.

De tudom, érzem, egyszer kipattan
A belém fojtott könnyes bánat.
És hömpölyögve irtó iramban
Töri szét a mesterkelt gátat!

IFJ. CSIKÁNY SÁNDOR
(Kosd)

Fehér asszony...

Bucszú napnak bibor sugarai
csókokat dobznak egy kicsi házra.
Az ajtajában hófehér asszony
távolba kémlel, mintha valakit várna...

Csodás szívében lobogó lánggal,
nagy szerelmének szent tüze fénylik,
Azurszemében a jóság tengere
mosolygó fénnel, ragyogva kéklik.

A tűz helyére friss rózsét halmoz:
meghitt melegség áradoz széjjel
És mire megjő, kit régóta óhajt,
megtelik szobája meleggel, fénnel...

A biboros fény most utolsó pislant;
ezüstös csillag ragyog az égen.
Sietve lépek, mert régóta vár rám
egy Fehér Asszony: a Feleségem!

RAKK ISTVÁN (Moha)

Az első kalász...

A „Vasárnap“ mult évi november hó
10-én megjelent számában közölte Cson-
grádi Sándor „Ki mondja meg“ című
versét. Utána költőnk ezt a költeményt
küldte szerkesztőségünkbe:

Mi ez?
Álom
egy képzelt lidércnyomás
alatt?
Hogy előttem a
holt papíros
fülembé csengi gyöngye
szavamat.

Nem!
nem álom, ez valóság!
A magyar ugar
„Vasárnap“-ján,
munkám nyomán
kivirult az első
kalász...

De oh, Uram Isten,
vajh' mi
végzésed róla?
Végig sujt-e gyöngye testén
szent haragod
ostora?
Küldsz-e „aszályt, jégverést“
rá,
hogy elpusztuljon gyöngye
mivolta?

Ne, Uram, ne!
oh ne tedd ezt!
Adj inkább „harmatot
és jó időt“ rá,
hogy megtermékenyülve,
sokasodva,
kévibe köthesse gyermeked
és mint szent áldozatot
nyujtassa át, Uram,
Teneked!

CSONGRÁDI SÁNDOR
(Komádi)

H I R E K

A hercegprímás karácsonyi szentbeszéde. Nagykarácsony ünnepén az esztergomi bazilikában Serédi Jusztinián dr., biboros-hercegprímás az ünnepi szentmise után szentbeszédet mondott, amelynek bevezetőjében az *őszivetségi emberiségnek a Megváltó* utáni vágyakozásairól szólott. Jézus Krisztus valóban új, jobb világot hozott és felszabadítóként jött. De a földi életben Krisztus, a nagy felszabadító, nem tudja teljesen keresztülvinni terveit az emberek gonoszága miatt. Ennek folytán újabb rabszolgaságba süllyed az emberiség. Megvalósult a *modern rabszolgaság, a szervilizmus*. Ennek a modern rabszolgaságnak gorombább fajtája földig alázza és nyomoruságos sorsra kárthatja az embert, de a finomabb fajtája is megalázza és egymás rabszolgájává teszi az embereket. A mélyértelmű beszédnek az egész sajtóban visszhangja támadt.

A *Mezőgazdasági Sajtószemle* legújabb pályázati kérdése így hangzik: „*Hogyan lehet a szél szárító hatását enyhíteni?*” A pályázatokat január hó 9-ig a *Mezőgazdasági Sajtószemle* szerkesztőségének címére (Budapest, V., Báthory-u. 24.) kell beküldeni.

Mussolini tizezer lírát küldött a kormányzó négyemrehozható akciójára. Horthy Miklósné nyomorenyhítő akcióját amagyar társadalom széles rétegei nagy odaadással támogatják. Az adakozók névsorának élére most egy új név került: *Mussolinié*. A *Duce 10.000 lírát küldött a kormányzó négyemrehozható akciója javára*, ezzel is kifejezve azt a szeretetet, amelyet az egész magyar nemzet iránt érez. Nincsen olyan magyar ember, aki ne olvasná meghatódottan ezt a hírt, amely a világ egyik legnagyobb vezetőszellemének jó szívéből is tanuskodik.

Felhívjuk igen tisztelt olvasóink szíves figyelmét lapunk mai számának 9-ik oldalán megjelent „*Olcsó maradék, szövet és textilraktár*”, *Király-utca 32.* (csak az udvarban) hirdetésére. Olvassa el és meglátja, hogy az ott felsorolt elsőrendű áru most milyen olcsó áron kapható. Hálás lesz nekünk, ha egy próbarendelés után meggyőződik arról, hogy csak itt érdemes vásárolni. Rendelés esetén tessék a hirdetés alatt található szelvényt pontosan kitöltve beküldeni.

Wünscher Frigyes kitüntetése. A Kormányzó *Wünscher Frigyes* dr. magyar királyi kormányfőtanácsosa, a Hangya Szövetkezet vezérigazgatója, a Magyar Távírtati Iroda volt ügyvezető igazgatójának a magyar hírszolgálat körül másfél évtizeden át szerzett érdemei elismerésül a *II. osztályú magyar érdemkeresztet* adományozta.

Nyolc nemzet fiai versengenek a téli olimpiáson,

a németországi Garmisch—Partenkirchenben. Magyarország is részt vesz a versenyeken.

Forgalomba kerültek az új kétpengős Rákóczi-érmék. A *II. Rákóczi Ferenc* fejedelem emlékére megörökített kétpengős ezüstérméket a Magyar Nemzeti Bank budapesti főintézete és vidéki fiókjai utján december 30-án hozta forgalomba.

Az érme egyik lapján *II. Rákóczi Ferenc* fejedelem domborművének mellképe van, a lap körirata: „*II. Rákóczi Ferenc 1676—1735*”. A mellkép alsó szélén a tervező művész neve, *Berán L.* van feltüntetve. Az érme másik lapján a magyar címer a szentkoronával *Rákóczi-korabeli virágdíszes barokk* keretben van elhelyezve. A címer fölött köralakban „*Magyar királyság*” felirat áll. Ezen a lapon van az értékjelzés, a verési szám és a magyar királyi pénzverde jelzése. Az érme súlya 10 gramm, átmérője 27 milliméter.

Harminc halálos áldozata van a thüringiai vonatösszeütközésnek. Karácsony estéjén megdöbbentő szerencsétlenség történt Németországban, a *Saale* folyó egyik vasúti hidján. A hidon egy gyors és egy személyvonat ütközött össze. A személyvonat hét kocsija pozdorjává zúdított, három kocsija a folyóba zuhant. A gyorsvonat mozdonya keresztülrobogott a romhalmazon és azután megállt. A gyorsvonat kocsijai a csodával határos módon épségben maradtak. A szerencsétlenség után nyomban megindultak a mentési munkálatok. Az első segélyvonat percek alatt belélt a helyszínre robogott. A folyó teljes vízből reflektorfény mellett halászták ki a holttesteket. A halálos áldozatok száma harminchárom. Súlyosan tizenötön sebesültek meg. A könnyebben sebesültek száma még ismeretlen. A borzalmas szerencsétlenség világszerte mély részvételt keltett.

A Magyar Tanítóegyesületek Egyetemes Szövetségének ülése. A Magyar Tanítóegyesületek Egyetemes Szövetségének szövetségtanácsa december hó 28-án délelőtt tartotta Budapesten rendkívüli ülést. *Berkényi Károly* elnöki megnyitójában megemlékezett a Pázmány Péter Tudományegyetem háromszázéves jubileumáról. *Sugár Béla* főtitkár ismertette a szövetség működését, bejelentette, hogy megszervezték Budapesten a tanítók szabadegyetemét, Pécsen, Debrecenben és Szombathelyen a szabadegyetem szervezése folyamatban van. A főtitkár jelentés után *Péterhidy József* a tanítók szabadegyetemének megszervezéséről, *Földes Ferenc* a szövetség nemzettanulmányozási mozgalmaáról számoltak be. *Moldoványi Gábor* a helyettes és a nagy családdal bíró tanítók súlyos helyzetét tárta a szövetségtanács gyűlésére és kérte a helyettes tanítói rendszer megszűntetését, valamint az összetett osztályoknak szétválasztását. A javaslatokat a szövetségtanács elfogadta.

Beomlott a felszólalcai templom mennyezete. Karácsony másodnapján délután csaknem végzetes szerencsétlenség történt *Felsőszolca* község római katolikus templomában. A délután 5 órai litánia kezdete után irtózatos robaj közben a templom egyik boltíveről mintegy öt-hat méter szélességben és hosszúságban levált a vakolat és a boltívet támasztó kövek is lezuhantak a hívők tömegére. A törmelékhalmozalattal négy eszméletlen súlyos sebesült fektűd, tizenötön könnyebb sérülést szenvedtek és ötön megsérültek a pánik okozta tolongásban is. Mint a vizsgálat megállapította, a néhány héttel ezelőtt dühöngő hóvihár megrongálta a templom tetőzetét és beszivárgás következtében meglazult a mennyezet is. A harangozás okozta erős rázkódás idézte elő a katasztrófát.

Március 20-25-ike közt rendezik az idei tenyészállatvásárt

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület 1936 március 20—25. napján rendezti az ezévi országos mezőgazdasági kiállítást és tenyészállatvásárt Budapesten, az országos tenyész- és haszonállatvásártelepen. A kiállítás tenyészállatsoportjában kiállítható és eladásra bocsátható bármilyen fajtájú, nemű és kora tenyészlő, *szarvasmarha, sertés, juh, kecske, baromfi, galamb, házinyul és kutya*. A bejelentési határidő: 1936 január 15. A rendőrbizottság a bejelentési határidőt meghosszabbítani semmi címen nem fogja. A bejelentési íveket és az egyéb tájékoztatást nyújtó nyomtatványokat a rendezőbizottság (Budapest, IX., Köztelek-u. 8.) mindazoknak a tenyésztőknek már megküldötte, akik az előző években rendezett kiállításokon és vásárokon résztvettek.

Diszpolgárvatás Örvény községben. Örvény község december hó 16-án a község földesurát, Kövér Péter földbirtokost megbírszította a község diszpolgárvá és a diszpolgári oklevelet fényes ünnepek között adta át az ünnepeknél. Az ünnepekkor egy lovaslevente-szakasz ment ki, hogy a homokésárdai birtokáról Örvény községbe kísérje. A község bejáratánál díszkapu volt felállítva, ahová kivonult a község önkéntes tüzoltótestülete, valamint a levente-egyesület. A díszközgyűlést a községház tanácstermében tartották meg. A díszközgyűlés megnyitása után az örvényi dalárda Nyika József kántortartó vezetésével a Híszkegyet adta elő. A diszpolgári oklevelet nagyhatású beszéd kíséretében Bartha Elemér főjegyző nyújtotta át az ünnepeknél, főleg azt hangsúlyozva, hogy Kövér Péter a községi gyümölcsös létesítésével rendkívül nagy hála kötelezte a községet. Ezután az ünnepek között meg a község kiöntését, majd pedig Hedry Lőrinc főispán szólalt fel. A díszközgyűlést befejezése után a megjelent előkelőségek a Hősök emlékművéhez vonultak ki. Ugyanezen alkalommal adta át Hofherr Ferenc dr. miniszteri tanácsos Hajnal János dohánnyertésnek a földmívelésügyi minisztérium és a pénzügyminisztérium ajándékát (100 pengő, 1 tajték-pipát és egy nagyon szép kiállítás emlékiratot) azon alkalomból, hogy ő egy uradalomban megszakítás nélkül 60 év óta dohánnyertés.

Jó hangzseren játszani a legnagyobb élvezet. Elsőrangú, igazán olcsón Reményi országos híru hangszertelepén vásárolhat: Budapest, VI/15., Király-utca 58—60. Kérjen díjmentes 51. számú árjegyzéket, abból választhat.

Telelési fuvarkedvezmény előszarvarmárákra

A MÁV igazgatósága az összes beföldi állomásokból a beföldi állomásokra kocsirakományokban feladásra kerülő előszarvarmárák-kiindulásokra december hó 22-től ez év április végéig telelési fuvarkedvezményt engedélyezett. A kiindulmányokat valamely hazai gazdának, vagy gazdaságnak kell feladnia és azokat valamely hazai állomásra, hazai gazdá, vagy gazdaság címére teletetés céljából kell küldeni. Az odaszállításnál a feladó a fuvarlevél tartalombevallás rovatába bevezetni köteles, hogy az állatok teletetés céljából szállítatnak.

Mezőgazdasági gépközlelő tanfolyam Miskolcon

A Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara január hó 13-tól a mezőgazdasági üzemből ha. ználatos motoros erőgépek (traktorok) kezelésének és vezetésének elsajátítása érdekében, valamint a cseplőszekrények és vetőmagtisztító gépek helyes kezelésének megismertetése végett mezőgazdasági gépközlelő tanfolyamot rendez. A tanfolyam február hó 1-ig tart. A tandíj és vizsgadíj 15 pengő. A tanfolyam elvégzéséről a résztvevők bizonyítványt kapnak. A tanfolyam ideje alatt ellátásról és elszállásról a tanulók maguk gondoskodnak. A tanfolyamra jelentkezni lehet személyesen, vagy írásban a Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamaránál (Miskolc, Szemere-u. 20.)

TANÁCSADÓ

Kérdés: 1. Februárban házadó elleni fellétezt adtam be és még eddig semmi válasz nem érkezett. Hová forduljak? 2. Lehet-e fejős tehenet betegség okozta elhullás ellen biztosítani? (Kelece). — **Felelet:** 1. Sürgesse meg az adóhivatalnál, 2. Tessék a Gazdák Biztosító Intézetéhez fordulni felvilágosításért. (IX., ÜHÖI-ut 1.)

Kérdés: 1. 2000 K-ás életbiztosítást kötöttem. A díjakat kifizettem, mégis az 5 százalékos valorizációnál csak 38 P 35 fillért kaptam, holott 100 P-t kellett volna kapnom. Nem forog-e itt fenn tévedés? 2. Három és fél hold föld és egy háznak a fele része a feleségem nevén áll. Erre a fél részre 2000 P bekebelezett adósság van. A birtokot védetté nyilvánították, de tőketörést nem kaptam. Nem történt-e itt hiba? (R. L., Mád). — **Felelet:** 1. Az életbiztosítások után kifizetendő 5 százalékos csak a befizetett összeg aranyértékére vonatkozik. Valószínűleg Ön az utolsó részleteket már akkor fizette, mikor a pénz értéke csökkent és így a fizetésnek nem számíthatták a teljes összeget, csak azt, ami ennek az aranyértékével egyenlő. 2. Ha egy birtokot védetté nyilvánítanak, avval még nem jár együtt az, hogy az adósságot el is engedjék. Csupán a gazdát védik az elárverezés ellen. Engedményt tehát nem is adhattak.

Kérdés: Több község határában van birtokom s az egyházi adót három helyen is követik rám. Jogos-e ez a követés? (H. A., Szeged). — **Felelet:** A katolikus egyháznál az adót vagy a személyek szerint, de még inkább a földbirtok szerint vetik ki. A követés tehát jogos, azonban azokban a községekben, amelyekben birtoka van, de nem állandó tartózkodási helyül szolgálnak, csak fele annyit adót köteles fizetni.

Kérdés: 1. Van egy tehenem, amely után közmunkába ígás napszámot vagyok köteles adni a községnek. Mivel a tehenet egymagában nem használhatom, kénytelen vagyok melléje még egy fél fogatot bérelni, hogy a községgel szemben fennálló kötelezettségemnek eleget tegyek. Köteles vagyok-e ennek a bért megfizetni? 2. Köteles vagyok-e gyalog munkaadót is fizetni, mivel ígás napszámot is adok a községnek? (F. I., Benczöld). — **Felelet:** 1. A bért megfizetni köteles, de legokosabban teszi, ha egy olyan gazdával társul, akinek szintén csak egy igavonó állatja van, s így kölcsönösen egymáson segíthetnek. 2. Köteles.

Kérdés: Lehet-e valami kedvezményt kapni a közúti gépjárművek adójánál akkor, ha az egész adót egy évre előre kifizetem? Ugy hallottam, hogy 40 százalék engedményt adnak. (F. S., Cibakháza). — **Felelet:** Nem lehet.

Kérdés: 1. Adósságvisszafizetés esetén hány százalék munkadíjat követhet a jegyző, hányat az ügyvéd? 2. Adóhátralék után az 1933—35. években hány százalék késedelmi kamatot kellett fizetni? 3. 6000 négyzetölő ingatlanunk van. Köteles vagyok-e földadót fizetni? (Sz. F., Óhida). — **Felelet:** 1. A fizetendő munkadíj elsősorban az elvégzett munkától függ. Pontos választ adni tehát erre nem tudunk. Tájékoztatásul azonban közöljük, hogy az ügyvéd

3—10 százalékot, a jegyző pedig ennek felét követelheti. A százalék nagysága az összegtől függ. Ha nagyobb összegről van szó, ugy a százalék kisebb. 2. A késedelmi kamat 1933—35. években, ha tartozás három hónapnál nem régebbi keletű 6 százalék, ha régebbi, akkor 12 százalék. 3. Kérheti a földadó elengedését.

Kérdés: Földbirtokom 10 holdnál kisebb. Köteles vagyok-e földadót fizetni? (B. L., Sajókeresztur). — **Felelet:** Azoknak a gazdáknak a földadóját, akiknek birtoka a 10 holdat nem haladja meg, az állam egy erre a célra létesített alapból fizeti k. Kérje tehát az adóhivatalnál a földadó törlesztését.

Kérdés: Pénztárosunk 300 P kölcsönt vett fel az egyesülettől. Időközben védtetté nyilvánították birtokát s most csak a kamatot fizeti. Tehetünk-e valamit a tőke behajtása iránt? (L. J., Kaposmérő). — **Felelet:** Minthogy az adós védtett birtokos, egyelőre nem tehetnek ellene semmit.

Kérdés: Kölcsönt adtunk egy olyan házbirtokosnak, aki házat az OFB, utján szerzte. A házon az OFB-nek már nincs követelése. Pénzünket szeretnénk biztosítani, bekebelezettéjük-e ez a követelést a házra? (K. G., Diósjenő). — **Felelet:** Csak az OFB engedélyével.

Kérdés: 1. Házunk falától mintegy egy méternyi távolságra a község levelezőpostatornát ásatott. A lefolyó víz a ház alapját mossa s így annak épességét veszélyezteti. Lehet-e ez ellen valamit tenni? 2. A levezett víz a telekünkben is nevémen álló földterületen gyűlt össze. Az összegyűlemlt víz ezt a területet használhatatlanná teszi. Hol kaphatnánk ez ellen jogorvoslatot? (B. Gy., Ásvány). — **Felelet:** 1. Próbálja az ügyet előbb békésen elintézni, s ha így nem sikerülne, akkor perrel támadhatja meg a községet. Második kérdésére a körülmények alaposabb ismerete nélkül választ nem adhatunk.

Kérdés: 1. Leányomat férjhez adtam s öt évvel együtt én tartottam el. Időközben több gyermekük született s ezek közül egy még életben van. A leányom most meghalt s én unokámat szeretném egyedül örökösömmé tenni. Az apa azonban el akar a háztól költözni s a gyermeket is magával akarja vinni. Milyen módon tarthatnám magamnál a gyermeket? A gyermek ellátásáról eddig is magam gondoskodtam. 2. Az apa végkielégítést is követel magának. Köteles vagyok-e ezt neki megfizetni? (Sz. A., Kis-kunmajsa). — **Felelet:** 1. A gyermek elsősorban az apát illeti meg, eltartásáról ő is köteles gondoskodni. A gyermeket csak abban az esetben veheti el az apától, hogyha be tudja bizonyítani Ön azt, hogy a gyermek gondozása az apánál nincs biztosítva, vagy a nevelés veszélyeztetve van. Ezt azonban csak bírói uton lehet érvényesíteni. 2. A közzété nyilvánlás alapján feltételezzük, hogy az apa az ingyenes munkát abban a hiszemben végezte, hogy majd a vagyon, mint egyetlen örökösre, ugys a feleségére fog szállni. Minthogy ez a feleség halála miatt meghusult, végkielégítésre igényt tarthat a méltányosság keretén belül. Igyekezzék vele békés uton kiegyezni. Megjegyezzük azonban ismétlenül, hogy ebből a néhány soros tényállásból, amelyet velünk közölt, az ügy összes jogi vonatkozásait nem állapíthatjuk meg s így ezt a feleletünket is csak fenntartás-

sál közöljük, mert nem tudjuk, hogy nem forog-e fenn valami más tényköriemény, amelynek figyelembevételével a bíróság esetleg más döntést hozhatna.

Kérdés: 1926-ban vagyonváltásföldet kapunk közös legelő céljára. A föld után négy évig vagyonváltást fizetünk. 1930-ban ezt a földet bérlettel változtatták át. Négy évig kellett volna a bért fizetnem. 1934-ben kiléptem a társulatlól s most követelm rajtam a bért. Én hajlandó volnék ezt a négy évi bért megfizetni, ha a már előzőleg váltásdíj fejében lefizetett összeget is beszámítanák a bérbé. Helyes-e az álláspontom? (W. M., Bakonyzentiván). — **Felelet:** Nem.

Kérdés: 5 hold földet vásároltam. A földön bizonyos összegű teher volt s a szerződésben úgy egyeztünk ki, hogy az eladó a földet tehermentesíti. A lefizetett összegnek azonban csak egy részét fordították az adósság törlesztésére. Mivel kényszeríthetem az eladót, hogy a terhet a földről kifizesse? (Haladó gazda). — **Felelet:** Mint sorából kivesszük, az eladó időközben védett birtokossá lett; így az összeget a mostan fennálló rendelkezés értelmében rajta be nem hajthatja.

Kérdés: Apósom gyermekeinek kiadta a jussát még abban az időben, mikor az én feleségem kiskoru volt. A két fiu buzában egyezett ki, azonban a buza értéke akkor jóval magasabban állott. Követelheti-e feleségem a mostani értéket az ingatlannak, vagy 30 P-s buzában kell neki kiegyezni? (3750. előfizető). — **Felelet:** Az ilyen családi vonatkozású vagyoni jogi kérdéseket néhány soros leírás alapján elbírálni nem lehet. Vagy írják le részletesebben a tényállást, hogy ki mit kapott pénzben és természetben és milyen feltételek mellett; vagy forduljanak egy ottani ügyvédhez, aki a szükséges felvilágosításokat közvetlenül Önöktől beszerezheti.

Kérdés: 1927-ben az OFB többünknek házhelyet jutottat. A házhelyet Nyíregyházával összekötő útvonal két magánbirtokon is vezet keresztül. Ez az út már több, mint három évtizede fenn áll, mégis az egyik birtokos az utat elzárta és a másik birtokos is el akarja zárni. Joguk van-e ehhez? (G. L., Sóstóhegy). — **Felelet:** Minthogy az utvonalat több mint harminc éve használják, a két birtokosnak nem volt jogában az utat elzárni. Forduljanak az ottani közigazgatási hatósághoz és sürgessék meg az ügyet.

Kérdés: Hogyan kell a fehérmustárt magának termelni? (Gyenesdás). — **Felelet:** A fehérmustár március végén, vagy április elején vetendő. Magtermelésre 30–35 cm sortávolság és a vetőmag-szilkséglet ekkor 8–10 kg. A mag 1/2–1 cm mélyre teendő a földbe. Ha a mustár 8–10 cm magas, akkor meg kell fogsoln. Juniusban aratható. Termés katasztrális holdanként 4–6 métermázsá.

Kérdés: Erdemes-e tavaszi búzát vetni és vetőmag hol kapható? (Kelepec). — **Felelet:** A tavaszi buza kevesebbet terem, mint az őszi. Csak akkor érdemes vetni, ha nincs elég őszi buzavetésünk. (Pl. a tél korán jött s így elmaradtunk a vetéssel, vagy az őszi buza kifagyott, stb.). Tavaszi búzát szoktak forgalombahozni a bánykut, hatvani és az eszterházi növénynevelők.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

P. L., Kiskörpád. Előfizetőnek az „Adás-vétel” rovatban egyszer ingyen közöljük a hirdetését. — **G. P., Mezőkövesd.** Verse — sajnálatunkra — elkésvé érkezett. Tréfiája jó. — **I. F., Nagykanizsa.** Jókívánságait hasonlókkal viszonzozuk. Rejtvényeiből közlünk. — **K. F. I., Kőtelek.** Tessék legalább a szóbanforgó versek megjelenésének évét és hónapját, vagy az elküldésük idejét közölni velünk. A mostaniakból közlünk. — **T. A.-né, Kecel.** Válogatunk belőlük. — **H. L., Nagygenes.** Sajnálattunkra, elkésvé érkezett. Mászt kérünk. — **J. Gy., Kiskörös.** A „Kis kertembe...” címűt a közlendők közé soroltuk. — **K. J., Kis-telek.** A „Dugó Dani” címűt a közlendők közé soroltuk.

Vásárok jegyzéke

Vasárnap, január hó 5-én. Állat- és kirakodóvásár: Pilis, Törökszentmiklós.

Hétfő, január hó 6-án. Állat- és kirakodóvásár: Lajosmizse, Tinnye.

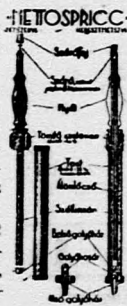
Kedd, január hó 7-én. Állat- és kirakodóvásár: Beled, Csorna, Nagybörzsöny (bizonytalan), Nádudvar, Pécs. — **Állatvásár:** Balassagyarmat, Emőd, Sátoraljaújhegy.

Szerda, január hó 8-án. Állat- és kirakodóvásár: Kállósmező. — **Állatvásár:** Miskolc. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Ivánegerszeg. — **Kirakodóvásár:** Balassagyarmat.

Csütörtök, január hó 9-én. Állat- és kirakodóvásár: Nagyléta. — **Állatvásár:** Devecser, Mezőkövesd. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Keszthely.

Péntek, január hó 10-én. Állat- és kirakodóvásár: Némethely, Tiszaluc. — **Állatvásár:** Hódmezővásárhely, Mezőberény. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Rum, Zalalövő.

Sombát, január hó 11-én. Kirakodóvásár: Hódmezővásárhely, Mezőberény.

Szétszedve Munkában
Legújabb szabadalom
„NETTOSPRICC”
dugattyú nélküli
gyümölcsfajpermetező készülék.

Olcso, nincs benne bőrzés, nem szárad ki, nem romlik, nem kopik. Egy perc alatt szétszedhető és könnyen tisztítható. Alkalmas permetezésre, fertőtlenítésre, meszelésre, úgy bármilyen edényből, mint háti puttonyból.

Kérjen díjtalan leírást.

Gyártja és forgalmazza hozzá:

Takács Károly, nyug. Máv. előljáró,
Budapest, VI., Kerekes-utca 28.

T R É F Á K

Elégtétel

Egyik kis városban a zsidó nőegylet bálján Kohn véletlenül rálépett a Grün feleségének a lábára.

— Uram, — mondta Grün dühösen — ezért ön nekem elégtétellel tartozik.

— Állok rendelkezésére, — felelt Kohn — ott ül a feleségem, lépjen maga is a lábára.

Öszintén

A törvényeségi elnök egy idősebb hölgyt megkérdezi a nevét és aztán felteszi a kérdést:

— Hány éves?

A tanu hallgat.

— Talán kellemetlen Önnek a kérdés? — kérdi az elnök.

— Nem a kérdés kellemetlen, — válaszolja a hölgy — hanem a felelet.

A javíthatatlan

Hárman kártyáznak. Az egyik észreveszi, hogy a szembenülő hamisan játszik, erre dühében megfogja és kidobja az első emeletről az utcára.

A hamiskártyás ott fekszik a kövezeten, amikor arra megy egy ismerőse és megkérdi:

— Na és mit fogsz ezekután csinálni?

— Hogy mit fogok ezekután csinálni? Csak földszinten fogok kártyázni.

Valutasiberek egymás közt

— Én egy nagy mentőakciót indítottam a nyomorgó ügyvédek érdekében.

— Hogyan?

— A mult héten például három védőügyvédnek is adtam munkát.

Szigorlaton

— Mondja meg, jelölt ur, melyek ma a leggyakoribb adók?

— Ma a leggyakoribb adók: Eladó, kiadó, átadó.

ADÁS-VÉTEL

Szőlőtelepítők különös figyelmébe! Szőlőültvények közönséges és különleges fajokban, ugyszintén gyökeres és sima hazai vesszők, telepemen a legolcsóbban megrendelhetők. Szaktanácsokkal és a szőlőtelepítésre vonatkozó irányelvekkel ellátott legújabb nagy képes árjegyzékeket föltétlenül kérje, díjmentesen küldöm. Címem: **Tóth János, Gyöngyös. Postafiók 82. Szőlőtelepe és lakása: Vissontai szőlőhegy.**

Kettő darab tisztavérű 1 1/2 éves Berkshyre hasas koca és egy darab 10 hónapos törzskönyvezett kan sürgősen eladó vitéz **Mészáros Andrásnál, Csongrádon.**

A RÁDIÓ MŰSORA: 1936. JANUÁR 5.—11.

BUDAPEST I. 550.5 m

Vasárnap I. 5

9.30: Hírek. 10—10.55: Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. 11—12.15: Egyházi ének és szentbeszéd a várplébánia templomból. 12.20: Időjelzés. stb. 12.30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 13.45: Hanglemek. 14.45: „Egészségügyi Kalendárium.” 15: „A vándorkiflitás és gyűjteménytár a gazdasági haladás szolgálatában.” Csongrádi György előadása. 15.50: Bertha István szalonzenekara. 16.30: „Az Árpádok esztergomi palotája.” Leopold Antal dr. előadása. 17: A Székesfővárosi Zenekar hangversenye. 18.15: „A nagy fekete macska.” Moly Tamás elbeszélése. 18.45: Kurlina Simi cigányzenekara. 19.40: „A nagyszombatli magyar egyetem.” Kornis Gyula dr. előadása. 20.10: Operettrészletek. 21.40: Hírek, stb. 22: Jazz. 23: Kiss Béla cigányzenekara. 00.05: Hírek.

Hétfő 6

9.30: Hírek. 10—11.10: Egyházi ének és szentbeszéd a budavári koronázó főtemplomból. 12.30: Kiss Józsa cigányzenekara. 13.45: „Rádiókrónika.” Elmondja Papp Jenő. 14: Budapesti Koncert Szalonzenekar. 15.15: Harsányi Gizzi meséi. 15.45: Kamarazene. 16.45: „A modern katolikus költészet.” Kállay Miklós dr. előadása. 17.15: Jégkorongmérkőzés a városligeti műjégy pályán. 17.50: „A műcsarnok harmas jubileuma.” Pipics Zoltán dr. előadása. 18.20: Hanglemek. 19.30: Sport hírek. 19.40: „Liszt Ferenc.” Hangjáték 3 részben. 21.40: Hírek, stb. 22: Operaház tagjaiból alakult zenekar. 23.20: Sárjai Elemér cigányzenekara. 00.05: Hírek.

Kedd 7

6.45: Torna. Utána: Hanglemek. 10: Hírek. 10.20: „Falusi lakodalom Gümörben 100 év előtt.” 10.45: „Divattudósítás.” 11.10: Vízjelzés. 12: Déli harangszó, stb. 12.05—13.30: Állástalan Zenészek Szimfónikus Zenekara. 13.40: 14.20: Polonyi Elemér zongorázik. 14.40: Hírek, piaci árak. 16.10: Asszonyok tanácsadója. 16.45: Időjelzés, stb. 17: Fuvola- és piccolókettős. 17.30: Schöpplin Aladár beszél Tormay Cecile „Emberek a kövek között” című regényéről. 17.50: Jazz. 18.55: „A hitelszövetkezetekről.” Szilágyi László dr. előadása. 19.25: „A végzet hatalma.” Opera 3 felvonásban. Zenéjét szerzte Verdi. Az előadás után: Farkas Jenő cigányzenekara. Közben: Franciányelvű előadás. 00.05: Hírek.

Szerda 8

6.45: Torna. Utána: Hanglemek. 10: Hírek. 10.20: „Heine, Liszt magyarságáról.” 10.45: „Chartreuse és a karthauziak.” 11.10: Vízjelzés. 12: Harangszó, stb. 12.05: Weidinger Ede szá-

lonzenekara. 13.30: Szmírnov Szergej balalajka-zenekara. 14.40: Hírek, piaci árak. 16.10: „Rodi, a nagy olasz kórház.” Pálosy Evy előadása. 16.45: Időjelzés, stb. 17: Tánclemek. 17.40: „A naturalista festészet.” Köröndi András előadása. 18.10: Pesterzsebeti Iparos Dalkör. 18.50: „Fürdőváros a gyakorlatban.” Miklósi Elemér dr. előadása. 19.10: „A Kolozsvári Magyar Zenekonzervatórium tanárainak estje.” 20.15: „Hogyan született meg az új erdélyi irodalom.” S. Nagy László előadása. 20.45: Magyar Imre cigányzenekara. 22: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar. 23.15: Olaszayelvű előadás. 23.35: Hanglemek. 00.05: Hírek.

Csütörtök 9

6.45: Torna. Utána: Hanglemek. 10: Hírek. 10.20: „Kis történetek az állatok világából.” 10.45: „A téli sportok és az orvos.” 11.10: Vízjelzés. 12: Harangszó, stb. 12.05: Simonyiné Groh Klára hegedül. 12.40: Hírek. 13—14.20: A Mária Terézia I. honvédegyezred zenekara. 16.10: „A háztársról.” 16.45: Időjelzés, stb. 17: „Legelőtársulatok, zöldmezőtanfolyamok.” Piukovich József dr. előadása. 17.30: Forró Ferenc László énekel. 18: „Thury Zoltán emlékezete.” 18.35: Budai György cigányzenekara. 19.40: Részletek Goethe „Faust”-jából. 20.30: Hanglemek. 21.10: A rádió külügyi negyedórája. 21.30: Hanglemek. 22.20: Marik Irén zongorázik. 23: Jazz. 00.05: Hírek.

Péntek 10

6.45: Torna. Utána: Hanglemek. 10: Hírek. 10.20: „Időszéri szemle.” 10.45: „Ifjusági közlemények.” 11.10: Vízjelzés. 12: Harangszó, stb. 12.05: Hanglemek. 13.30: Pepita Gy. cigányzenekara. 14.40: Hírek, piaci árak. 16.10: A rádió diákfőórája. 16.45: Időjelzés, stb. 17: „Az angol-francia antant negyven esztendeje.” Csiszár Béla előadása. 17.30: Magyar szalonötös. 18.55: „Hideg és éhség az állatvilágban.” Méhes Gyula előadása. 19.25: „Aida.” Dalmű 4 felvonásban. Zenéjét szerzte: Verdi. Az előadás után: Jazz. 00.05: Hírek.

Szombat 11

6.45: Torna. Utána: Hanglemek. 10: Hírek. 10.20: Sas Ede elbeszéléseiből. 10.45: Az Akadémia Vörösmarty erekye-szobáját ismerteti Gergely Pál dr. 11.10: Vízjelzés. 12: Harangszó, stb. 12.05: Neogrády-Keleti Magda zongorázik. 12.40: Hírek. 13—14.20: Balázs Béla szalonzenekara. 16.10: „Mese a szegény asszony szép és a gazdag asszony csunya lányáról.” Bereckji Ida ifjusági felolvasása. 16.45: Időjelzés, stb. 17: „Hogy készül a sör?” Közvetítés a Dreher-sörgyárból. 17.45: SziJJ Dénes tárogatózik. 18.05: „Hogyan történik a rádiópanaszok vizsgálata és elintézése?” Spur Iván postamérnök előadása. 18.35: Margittay Margit magyar nőtánc énekel. 19.30: „A könyvvilágstrálas.” Buday György előadása. 20: A bé-

csi rádióállomás műsorának közvetítése. 21.40: Hírek, stb. 22: Jazz. 23: Hanglemek. 00.05: Hírek.

BUDAPEST II. 834.5 m

Vasárnap, I. 5. 15—15.45: Szalonzene. 17.45—18.10: Előadás. 18.20—18.40: Cigányzene. 19—19.25: Elbeszélés. — Hétfő, I. 6. 16—19.25: Két előadás. 19.30—20.35: Szalonzene. 21.05—22: Jazz. — Kedd, I. 7. 18—18.25: Mezőgazdasági félóra. 18.30—18.55: Francia lecke. 19.35—20.30: Hanglemek. 21—22: Jazz. — Szerda, I. 8. 18.20—18.50: Olasz lecke. 19.15—19.30: Előadás. 19.35—20.45: Hanglemek. — Csütörtök, I. 9. 17—17.30: Hanglemek. 18.35—19.05: Angol lecke. 19.10—19.35: Elbeszélés. 19.45—20.25: Ének. — Péntek, I. 10. 18—18.30: Gyorsíró lecke. 19.30—20: Előadás. 20.10—21.20: Hanglemek. — Szombat, I. 11. 18.05—18.30: Hanglemek. 18.35—19: Mezőgazdasági félóra. 19.05—19.30: Előadás. 19.35—20.30: Tánclemek. 21—22: Cigányzene.

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

ok ok ok ok nyél
(— z)

(Beküldte ifj. Szita Mihály Gyula-mezőről.)

2. Szórejtvény.

P t R kötőszó jpsom
(— é)

(Beküldte Molnár Sándor Tarról.)

3. Szórejtvény.

ÓV nők nők nők

(Beküldte Békefi László Zala-koppányból.)

A rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 4-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül oktetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésőbb érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

A múlt évi 50-ik számban közölt rejtvények megfejtése:

1. Pontrejtvény: S nyögte Mátyas bus hadát Bécsnek büszke vára. 2. Szórejtvény: Villanykörte. 3. Szórejtvény: Prés.

Megejtették: Vezér Emil, Szalay József, Holló István, Takács Andrásné, Schubert Ferenc, Varjas Imre, Pataky Károly, Vargha Anna, Sós Imre, Szücs Ferenc, Réti Károly, Máté Tóth Gyula, Szarvas Klári.

Jutalomkönyvet nyertek: Holló István (Bódvaszilas) és Szalay József (Gyönkövös).

Az 51-ik számban közölt rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt jövő héten közöljük.

PAPBÁCSI

Elbeszélés ★ Irtá: NYIRŐ JÓZSEF

A trianoni parancs folytán román megszállás alá került Erdélyben a magyar szépirodalom gyönyörű fáva terebélyesedett és egész sereg nagy-szerű tehetségű költő és író táptája a magyar lélek tüzeit, hogy soha ki ne aludják. De a kitűnő erdélyi írók között is messzire kimagaslók Nyirő József, akinél jobban, igazabban és szépíró nélkül senki sem ismeri a székelj népek valóságát, a földön járó életét. A Kolozsvárott megjelenő „Keleti Újság” közölte Nyirő József „Papbácsi” című elbeszélését; onnan vettük át, hogy olvasóinkkal megismertessük az író és egy páratlan erővel megelevenített bölcs pap alakján keresztül elszámitott testvéreink életét.

A mi papunk, az öreg Mátyás József plébános ur negyven esztendeje mult a tavaly, hogy a mi községünkben pásztoroskodik, s mégis az a szégyen érte, hogy az esperes, fiatal, nyálásszájú gyermekember létre — igaz, hogy négysszemköz — de keményen megpirongatta.

— Nem vagyok a hitélettel megeledeve, plébános ur! Az egész országban nem káromkodnak, s nem lopnak annyit, mint az Ön községében!

— Hát ami igaz, az igaz! — ismerte el az öreg tisztelendő ur. — Elégé fáj a lelkem miatta...

— Az nem elég, hogy fáj a lelke miatta — háborgott az esperes — hanem teygen is valamit ellene... Az nem elég, hogy ön elmondogatja mindennap a misét, elvégzi a breviáriumát. A modern lelkipásztorkodás a nép vezetésében már régen más utakat követel. Azt az újabb teológiai irányt, mely ma különösen külföldön arat szép sikert, nekünk is követnünk kell. A lelkipásztorkodás ma már igénybe veszi a legmodernebb szociális és lélektani eszközöket...

Szájtárvá hallgatta az öreg papbácsi a fiatalbembert, ki megjárta Innsbruckot, Rómát, kétféleképpen is doktor, enni se tud a sok tudomány miatt, híres szónok, igen nagy ember és az egyház valóságos büszkesége.

— Tiszta igazad van, édes ecsém! — bólogatott az öreg, ki különben egész Csíknak legnagyobb tréfacsinalója volt. Kedves, drága, melegszívű, aranyos vénember, ki megtette a püspöki hivatalal is, hogy mikor megdorgálták, mert félív árkuspapirosan tett felterjesztést, — már pedig nem illik félíven levelezni a püspökséggel, — szépen fogta a másik félív papírost, iktatószámot irt rá és tisztelettel felterjesztette. Piros övet az életben nem kapott,

mert püspökjárásor a piros csergét olyan feltűnően huzogatta a kocsiában a hasára, hogy a püspök végül is megkérdezte:

— Minek rángatod fiam, azt a pokrócot?

— Hogy az emberek higgyék piros cingulumnak.

Mivel a püspök tulkáosan megértette a célzást, az öreg pap azután nem kapott piros övet. Drága lelke különben nem is kívánta. Egyszerű, természetes székelj ember maradt hőtting. A híveivel is úgy beszélgetett, hogy az esperesnek a megbotrányozástól égnek meredt minden hajszála. Mentek például az uton, hogy a temetőkeret megtekintésék. Az utszélen üngöcs gyermekek játszadoztak. Papbácsinak mindig volt pár szem bombóc a reverenda zsebéhez ragadva. A gyermekek körülrajozták és nyujtották maszatos tenyerüket a cukor után. Az esperes uracska az első pillanatban meg volt hatva. Mindjárt észbe jutott a szentírású idézet, hogy: „Engedjétek hozzám jönni a kisdedekek”, de mikor az utolsó szem bombócot azzal adta oda egy bikaborju-erős fiucskának, hogy „nesze neked is, te kicsi bitang!” — az esperest szinte megütötte a guta. Abban a pillanatban elhatározta, hogy nyugdíjba küldeti a vén papot, de mondani csak annyit mondott:

— Hogy lehet effélit a száján kijejteni a gyermek előtt!

— Mert az! — csudálkozott papbácsi. — Szerelemgyermek! Azért olyan erős, vastos, egészséges!... Mert jegyezd meg ecsém, hogy a szerelemgyermek mindig szebbek, keményebbek, jobban sikerülnek...

Lángoló orcával és szent haraggal hallgattatta el papbácsit az esperes.

— Nem üsmered még az életet, ecsém! — vett elégtételt magának az öreg, de befogta a száját.

Azonban tehénszeker jött szembe. Birtalan János ment az erdőbe fáért. Papbácsi mindjárt észrevette, hogy a csábeli tehén felfelé görbült háttal huz. Egyéb jeleket is láthatott a tehénen, amikhez én nem értek, mert szinte haragosan ment rá Birtalan Jánosra:

— Hó! Mit kinzod azt a szegény tehénét, te János! Miért nem viszed az apaállathoz!...

— Hagyja a nyavalyába, plébánatos ur — kesergett János. — Hordoztam én életet, de ilyen vén, romlott erkölcsű tehény nincs több az országban... Mert hallgasson csak ide, plébánatos ur...

Az esperes remülten menekült el.

— Az én jelenlétemben! — lihegte,

mikor az öreg pap a szövétkezet körül beérte, ahonnan csuf, keserű káromkodások szűrődtek ki.

— Már megint káromkodás! — reszketett az esperes.

— Hát tégy valamit ellene! — jött ki a sodrából a vén ember is.

— Teszek is! — fogadkozott az esperes. — Jövő vasárnap én prédikálók...

— A káromkodás ellen? — lepődött meg az öreg pap.

— A káromkodás ellen! — válaszolt a fiatalbembert nyomatékkal.

— Én volnék a legboldogabb, ha ki tudnád irtani belőlük! — nyugodott bele papbácsi mosolyogva.

Megbeszélte, hogy a fenenagy tudomány, külföldi országokban hegyezett nagyvezű, híres pap itt marad két hétig s egy kicsit rendbeszedi ezeket a istentől elrugaskodott havasi népeket.

Mondom, ebben maradtak.

Az esperes egész héten nem pihent. Hol a népet téréntette kinn az életben, hol a prédikációra készülgetett nagy elmélyedéssel, sok meditációval, amint illik. Az öreg pap nem szólt egy szót sem, csak a ráncok kutyálkodtak ravaszul az arcán.

— Felségek, jó dolgom van! — tréfalkozott ebéd, vacsora közben. — Urizálók. Itt maradhatnál ecsém nálam káplánynak!...

(Folytatjuk.)

Arany- és ezüstpénzek ára

Aranypénzek tőzsdéi jegyzése szólnet.
Ezüstpénzek: 1 darab egykoronás 39 fillér; kétkoronás 78 fillér; ötkoronás 2 pengő 18 fillér; régi egyforintos 1 pengő 08 fillér.

Szinezüst kilogrammja 101 pengő.

VÁSAR ÉS PIAC

GABONATÓZSDE.

Készárúpiac. Buza: tiszai 77 kg-os 18.05—18.45, 78 kg-os 18.20—18.60, 79 kg-os 18.35—18.75, 80 kg-os 18.60—18.90, felsőtiszai 77 kg-os 17.95—18.05, 78 kg-os 18.10—18.20, 79 kg-os 18.25—18.35, 80 kg-os 18.40—18.50, duna—tiszai, fejemgyei, dunántúli 77 kg-os 17.85—18, 78 kg-os 18—18.15, 79 kg-os 18.15—18.30, 80 kg-os 18.30—18.45.

Pestvidéki rozs 16.10—16.20, egyéb 16.15—16.30; sórdarpa, elsőosztályú 19—20, másodosztályú 18—18.75, harmadosztályú 17.50—18; takarmánydarpa, elsőosztályú 16.75—17, másodosztályú 16—16.50; zab, elsőosztályú 17.65—17.75, másodosztályú 17.50—17.60; tengeri 14.40—14.50; buzakorpa 12.50—12.60; 8-as liszt 14.50—14.70 pengő métermázsánként.

Határidőpiac. Buza márciusra: 18.30—18.32, májusra: 18.42—18.44. Rozs márciusra 16.41—16.43. Tengeri májusra 16.43—16.45, júliusra: 16.50 pengő métermázsánként.

Vetőmagpiac. (Mauthner Ödön Magtermelő és Magkereskedelmi Rt. heti je-

VASÁRNAP

BUDAPEST, V., BÁTHORY-U. 24.

lentése.) Lucernamag. A piac az utóbbi napokban kissé elcsendesült. Lóheremag iránt élénkebb érdeklődés mutatkozott, ami az árak némi emelkedését vonta maga után. Fehérhere. Az árak emelkedtek. Tavaszí bükköny iránt is, emelkedő árak mellett fokozott kereslet mutatkozik. Köles és muharmag változatlanul szilárd. A piacra kerülő tételek magasabb árakon gyors elhelyezést találnak. Veleményes vásárlásokra a fehér napraforgómag ára is emelkedett. Mák iránt mutatkozó kereslet nem felel meg a várakozásoknak, irányzata csendes. A Budapesti Áru- és Értéktőzsde hivatalos jegyzési nyersáruért 100 kilonként budapesti paritásban: köles, fehér 22—25, vörös 20.50—22, vegyes 18—19; napraforgó, fehér 20—21, vegyes 18.15—19; lucernamag 142—152; lóheremag 155—165; muharmag 31—32; tavaszí bükköny 31—32; esillagfűrt 11.25—12.20; tökmag, nagy 40—43, kis 31.50—32; mák (kék) 80—82; borsó: Viktória 23—26, expressz 21—32; lencse, nagy 42—47, közép 36—40; babok: dunai szokvány 30.50—51, dunántúli szokvány 30.50—51. felsőm. szokvány 30—31, gömbölyű fűrj 38—39, hosszu 38—39; barna bab 33—34, tarka bab 29—30 pengő métermázsánként.

Abraaktakarmánypiac. Árpakorpa 15.50, borsóhéj 14, borsókora 14, buzakonkoly 13.50, buzakora 12.80, buzataktarmánypiac 15, kókolydara 13.75, lenmagpogácsa 16, napraforgópogácsa 15.50, szárított répszelet 13, repecpogácsa 12.25, rozskonkoly 12.75, rozskora 13.75, rozstaktarmánypiac 15.25, tökmagpogácsa 17, kékuszdlópogácsa 15.25, melasz 11 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Réti széna, másodrendű 8—9.50, harmadrendű 6—7.50, sarju széna 7, muharszéna 7.50—10.20, lucernaszéna 9—11, zabosbükkönyszéna 10, alomzalma, elsőrendű 4.30—4.80, másodrendű 4 pengő métermázsánként.

Cirokszakal. Uradalmi prima takaró szalma 27—29, békésszalma átlagárban 15—17. **Cirokrag** 11.50 pengő métermázsánként.

Tenyészmarhák és jármosok. Elsőrendű belföldi jármosok (tarka) és beállítási való tinó 42—48, másodrendű belföldi jármosok (fehér) 42—46, másfél éves tinók 38—42, másfél éves üszök 40—44, fiatal, friss fejű tehén 55—65 fillér kilogrammonként elősúlyban.

Borjvásár. Elsőrendű 80—84, másodrendű 69—78, harmadrendű 56—68 fillér kilogrammonként elősúlyban.

Aprómarhavasár. Bárány 60 fillér kilogrammonként elősúlyban.

Vágómarhavasár. Bika, magyar, másodrendű 40—42, harmadrendű 26, bika, tarka, elsőrendű 56—58, másodrendű 39—55, harmadrendű 30—35, ökör, magyar, másodrendű 34—48, harmadrendű 23—32, ökör, tarka, elsőrendű 66, másodrendű 37—57, harmadrendű 22—36, tehén, magyar, másodrendű 40—44, harmadrendű 23—26, tehén, tarka, elsőrendű 57—60, másodrendű 35—52, harmadrendű 22—34, növendék (éves) 32—53, kivételes 58, kicsontozni való 18—20 fillér kilogrammonként elősúlyban.

Sertésvásár. Prima, uradalmi zsírserítés páronként 340 kg-on felül 97—101, prima szedett 76—82, sülly 60—70 fillér kilogrammonként elősúlyban.

Lóvásár. Igás kocsi (nehéz nyugati fajta) 300—450, igás kocsi (könnyű nyugati fajta) 190—280, alarendelt minőségű 13—180, vágó 10—105 pengő darabonként.

Juhárak. Külföldnek megfelelő prima, fiatal ürök, darabonként 50 kg súlyban 45—50 fillér kilogrammonként, gazdaságban, etetés-ítatás után mázsával, 3 kg súlylevonással.

Nyersbőr. Marhabőr 45 kg-ig 0.80—0.82, tarka 0.90—0.92, borjubőr, hosszu lábbal 1.75—1.80, rövid lábbal 1.85—1.95, bikabőr, tarka 0.80—0.86, juhbőr, nyírt 95—98, löbör, mézárós-löbör 12—12.50 pengő, kisebb löbör 10—20 százalékkal olcsóbb. Marhabőrt egyes esetekben fenti árjegyzésnél 2—4 fillérrel többet is fizettek.

Tej és tejtermékek. Teljes tej 28, lefölözött tej 10, tejfel 110—120 fillér literenként. Centrifugált teavaj 300—320, tehenúrtó 60—80, juhtúrtó 160—200, óváni 160—220, trappista 180—220, ementáli 240—360 fillér kilogrammonként.

Vad és vadhus. Szarvas 0.40—3.50, őz 0.40—4, vaddisznó 1.30—1.80 pengő kilogrammonként. Nyul, borbén 3.50, fácán 2—2.50, fogoly 0.60—0.80 pengő darabonként.

Zsír és zsírszalonna. Szalonna, olvasztani való 1.36—1.68, háj 1.60—1.92, sertészsír helybeli 1.68—1.80 pengő kilogrammonként.

Halpiac. Ponty, élő, nagyság szerint 1—2, harcsa 3—4 pengő kilogrammonként.

Baromfi és tojás. **Előbaromfi:** Tyuk 2.20—3, csirke, rántanivaló 1—1.20, csirke, sütnivaló 1.20—2.60, ruca 1.50—1.60, lud, udjongság 2—8, pulyka 3.60—4.80 pengő darabonként. — **Leült baromfi:** Tyuk 1.60—1.80, csirke, rántanivaló 2.40—2.80, csirke sütnivaló 2.40—2.80, ruca, hizott 1.60—2, lud, hizott 1.50—1.70, pulyka, hizott 2 pengő kilogrammonként. Teatojás 14—15, főzőtojás és apró 11—13 fillér darabonként.

Zöldsg. Sárgarépa 9—12, petrezselyem 12—16, zeller 18—24, kalarábé 20—24, karfiol 28—32, vöröshagyma, makói 22—24, közönséges 16—18, fokhagyma 90—140, cékla 16—24, fejeskáposzta 26—32, savanyított káposzta 28—40, kelkáposzta 26—36, vöröskáposzta 40—46,

fejessaláta 16—24, torma 100—140, burgonya: Gúlbaba 24—28, őszi róza 20—24, nyári róza 24—28, Ella 12—14, kifli 24—28, tömör csiperkegomba 200—300, száritott vargánya 700—10.000, tök, főző 30—40, sültökök 16—24 spárca 360—40, sóka 100—140, paraj tisztított 28—40, feketeteretek 16—24 fillér kilogrammonként. Hónaposretek csomónként 40—50 fillér.

Gyümölcs. Alma, nemes 100—160, körte, külföldi 100—200, naspolya 60—110, csemegezős 80—150, dió, keményhéjú 110—160, dióbel 420—480, mogoró, olasz 240, mogoróbél 360—420, héjazott mandula 380—500, gesztenye, külföldi 76—120 fillér kilogrammonként.

Fűszer és egyéb. Paprika, édes, nemes 3.10—3.20, félédes 2.70—3.20, róza 2.40—2.80, mák, kék 1—1.30, pergettett méz 160—2 pengő kilogrammonként.

Borpiac. A borpiacra a múlt héten megkezdődött szállárság tovább tart, ami az árak megszilárdulására vezet. Az árak kitermelőknél hl-fokonként az termelő pince, seprősen 1.85—2.10, uradalmi teteleknél seprő nélkül hl-fokonként 2.10—2.60 pengő között változnak az átlomás. Magasabb fokú édeskés árúért többet is fizetnek. A történelmi borvidékeken a kereslet csekély, az árak nincsenek kialakulva.

Szesz és szeszitalok. A szeszület élénk. Az árak változatlanok. A *detail-forgalom* mind finomított, mind denaturált szeszben kielégítő volt. A *gyümölcs-pálinkaüzletben* az ünnepek előtti élénk forgalom és szilárd irányzat e héten is folytatódott. Az árak változatlanok. **Törkölypálinka** 3.20—3.30, **seprőpálinka** 3.30—3.40, **szilvórium**, idej 5.50—6, **öszilvórium** 6.30, **eperpálinka** 4—4.20, **borpárlat** 3.60—3.70 pengő. Az árak 10.000 literfokonként. III. táblázat szerint, plusz 3 százalék forgalmi adó értendők.

Fapiac. A **jenyőfapiac** a magyar-osztrák áruforgalomban életbeléptetett újítás következtében 13 százalékos felár érvényesül. A **keményfapiac** továbbra is a hántolásra alkalmas gömbfa iránt legnagyobb a kereslet, a feldolgozott keményfa árak üzletében a MÁV talpfaszükségletének beszerzése hozott kisebb élénkséget. A tűzfapiac jelentékeny eladatlanságon mennyiségek vannak, ezért decemberre nem adtak ki újabb szállítási igazolványt.

Idegen pénznemek vétele és eladási ára január hó elsején. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A második szám azt az összeget jelenti, amelyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. **Száz pengőnél többé kerül száz darab:** Angol font 1660—1690; dollár 337—341; kanadai dollár 329—339; holland forint 229.60—231.60; német márká —; svájci frank 110.70—111.65 pengő. — **Száz pengőnél kevesebbre kerül száz darab:** Cseh korona 14.15—14.35; szerb dinár 7.80—7.95; francia frank 22.30—22.50; lengyel zloty 63.75—64.35; román leu 2.80—3; bolgár leva 4—4.15; olasz lira 29.90—30.25; osztrák schilling 80—80.70 pengő.

KIADÓTULAJDONOS:
"FALU" MAGYAR GAZDA
ÉS FÖLDMIVES SZÖVETSÉG
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
MAYER EMIL

Értékpapirokat,

kényszer- és hadikölcsönkötvényt, olasz vöröskereszt-sorsjegyet magas áron vásárol **Barna Bank, Budapest, V., Nádor-utca 26.** Tőzsdével szemben. Telefon: 213—16. 104—67.